

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਮਾਰਚ 16, 1984

March 16, 1984

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੋਤ: ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

P.O. BOX 67344 STN. 'O'
VANCOUVER, B.C. V5W 3T1

Vol. 3 No. 10 Weekending March 16, 1984
Editor's Res. PHONE. (604)321-6360

The Canada Darpan
Punjabi Weekly Newspaper

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ - ਛਾਉਣੀ ਬਣਿਆ ਪੁਲਸ ਅਤਿਆਚਾਰ ਵਧਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — (ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ) ਲੁਧਿਆਣਾ, ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਗਤਬਤ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਹਨ। ਇਕ ਅਪ੍ਰਸ਼ਟ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਦਸਤੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਢਾਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਖਬਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਕਿ ਕਿੰਨਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਤੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਨੂੰ ਫਸਾਦ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਠਾਨਕੋਟ ਤੇ ਫਗਵਾੜਾ ਨੂੰ ਫਸਾਦ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਨਹੀਂ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੁਲਸ ਕਿਸੇ ਘਰ ਦੀ ਵੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਵਰੰਟ ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਸਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ 6 ਮਹੀਨੇ ਕੈਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਫਸਾਦੀ ਇਲਾਕੇ ਕਰਾਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਏਕਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦਿਤੀਆਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਥ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਹੈ।

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੁਆਲੇ ਪੁਲਸ ਘੇਰਾ

ਸਾਡੇ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਪੁਲਸ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੇ ਪੁਲਸ ਤੇ ਗੰਜਰਵ ਪੁਲਸ ਨੇ ਮੋਰਚੇ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀਆਂ ਫੋਟੀਆਂ ਫੋਟੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪੁਲਸ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਬ੍ਰਹਮਸੂਟਾ ਮਾਰਕਿਟ, ਕਾਨੀਆ ਬਜ਼ਾਰ, ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਰੋਡ, ਘੰਟਾ ਘਰ ਚੌਂਕ, ਬਜ਼ਾਰਾ ਮਾਈ ਸੇਵਾ, ਪਾਪੜ ਬਾਜ਼ਾਰ, ਢਾਬ ਬਸਤੀ ਮਨਿਆਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਟੀਮੇਟਮ

ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਲਸ ਅਜੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਲਾਗੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਵੀ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਜਾਣ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕਤਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਰੀ ਰਹੀਆਂ ਤਾਂ ਛਾਪਾਮਾਰ ਦਸਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਗੇ। ਪੁਲਸ ਪਿੰਡਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕੇਗੀ।

ਰਾਮਾ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਦੇਵ ਰਾਜ ਕਤਲ

ਰਾਮਾ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਦੇਵ ਰਾਜ ਨਾਂ ਦੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹਲਾਕ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਦੇਵ ਰਾਜ ਲੋਹੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਰਾਮਾਮੰਡੀ ਦੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਕੀਤੀ।

ਝਬਾਲ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਬੰਬ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਝਬਾਲ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਇਕ ਮੰਦਰ ਤੇ ਦੋ ਬੰਬ ਸੁਟੇ ਗਏ। ਇਕ ਬੰਬ ਫਟ ਗਿਆ। ਬੰਬ ਚਲਣ ਨਾਲ ਮੰਦਰ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ

ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਪਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਐਕਟਿੰਗ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਐਕਟਿੰਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ: ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਾਰਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਪੁਲਸ ਦਾ ਘੇਰਾ ਚੁਕਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪੁਜਣ ਸਮੇਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ।

ਮੋਗੇ ਵਿਚ ਹਵਾਈ ਫਾਇਰਿੰਗ

ਮੋਗੇ ਦੇ ਮੇਨ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚੋਂ ਹਵਾਈ ਫਾਇਰਿੰਗ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਠਾਣੇਦਾਰ ਜਗਦੀਸ਼ ਲਾਲ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੋਗਾ ਪੁਲਸ ਨੇ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਫਾਇਰਿੰਗ ਸਬੰਧੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਨਿਧੰਤਕ ਸਿੰਘ, ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸ: ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਹ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਜਾਂਤੀ ਜਮਾਨਤ ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਮੌੜ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਮਦਨ ਲਾਲ ਹਲਾਕ

ਫੂਡ ਐਂਡ ਸਿਵਲ ਸਿਪਲਾਈ ਦੇ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਦਨ ਲਾਲ ਨੂੰ ਮੌੜ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਗਈ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ, ਜੈਤੋ, ਕੋਟਕਪੂਰਾ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਚ ਹੜਤਾਲ ਰਹੀ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਦਨ ਲਾਲ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਜੇ ਨਾ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਫੂਡ ਐਂਡ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਐਜੀਟੇਸ਼ਨ ਕਰਨਗੇ।

ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਫੇਰ ਵਿਧਾਨ ਜਾਲਿਆ

ਸੋਮਵਾਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ 5 ਅਕਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵੇਸ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਹ ਪੰਜ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਾਹਰ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦਾ ਵਰਕਾ ਜਲਾਇਆ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਹ ਪੰਜੇ ਵਰਕਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ।

ਖੰਨੇ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਸੁਰਖਸ਼ਾ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

14 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਖੰਨੇ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਸੁਰਖਸ਼ਾ ਸੰਮਤੀ ਦੇ 6 ਵਰਕਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅੱਠ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ, ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ। (ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 5 ਤੇ)

ਧਾਰਾ 25 ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਆਪ ਕੀਤਾ — ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — (ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ) ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 25 ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਜਾਇਜ਼ ਕਰਾਰ ਦਵਾ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 25 ਦਾ ਮਖੌਲ ਉਠਾਇਆ। ਤਾਮਲਨਾਡੂ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਹੋਇਆ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਚੋਣ ਲੜਤੋਂ ਕੀਤੇ।

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਹੋਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਬੇਹੁਮਤੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਆਪ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਾਇਮ ਰੱਖੇ। ਪਰ ਜਦ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਕੁਚਲਣ ਤੇ ਤੁਲੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਿਵੇਂ ਕਾਇਮ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਚੌਧਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਵੀਂ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾ ਲਈ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ — ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਚੌਧਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲੋਂ ਤੋੜ ਲਏ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ASIA BOOK COMPANY Ltd.

#201-2001 E. 36th Ave.(Victoria Dr.) Vancouver

Ph. 321-6360

ਡਿਕਸ਼ਨਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਿਪਮਿੰਟ ਪਹੁੰਚ ਗਈ

ਧਾਰਮਿਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸ਼ਿਪਮਿੰਟ - ਸਟੀਕਾਂ

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਕੇ ਮਾਰਟ ਨੇ ਲਿਖਕੇ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ ਬਾਈਕਾਟ ਖਤਮ

ਵਲੋਂ :- ਗੁਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਬੀ. ਸੀ. ਆਫਰ (BCOFR) ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਮੈਂਬਰ

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਕੇ ਮਾਰਟ ਦੇ ਹੇਡ ਆਫਿਸ, ਟਰਾਂਟੋ, ਨੇ ਇੱਕ ਰਾਜਸ਼ਟਰੀ ਖਤ ਰਾਹੀਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ। ਬਰੇਕ ਤੇ ਮਫਲਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਪੈਸੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੇਣੇ ਪਏ ਸਨ ਉਹ ਭੀ ਮੋੜਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘੋੜਾ ਇਸ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਖਤ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਇਸ ਕਰਕੇ ਬੀ. ਸੀ. ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਨੇ ਪਿਕਟ ਹਟਾ ਦਿਤੀ ਤੇ ਬਾਈਕਾਟ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ, ਪਰਧਾਨ ਬੀ. ਸੀ. ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਿੱਤ ਦੀ ਮੈਂ ਸਮੁੱਚੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਮਾਨ ਉੱਚਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਗਾਂਹ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਟੇਰਾਂ ਵਾਲੇ ਭੀ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਤੀਰਾ ਕਰਨਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨਸਲਵਾਦ ਤੇ ਧੌਕਸਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

ਇਹ ਮਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਕਈ ਗੋਰੇ ਭੀ ਪਿਕਟ ਲਾਈਨ ਨਹੀਂ ਲੰਘੇ। ਕੇ ਮਾਰਟ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਗਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਕੇ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣੀ ਪਈ। ਜੇ ਮੁਆਫੀ ਨ ਮੰਗਦੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਬਹੁਤ ਹੋਰ ਭੀ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਬੰਦਾ ਅੰਦਰ ਜਾਵੇ ਤੇ 25 ਸੈਂਟ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਖਰੀਦੇ ਫਿਰ ਉਹੀ ਸੋਬੰਦੇ ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਚਲੇ ਜਾਣ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਟੋਰ ਨੂੰ ਬਾਦਰ ਤੇ ਸਿਰਦਰਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਜੇ ਹਰ ਗਾਹਕ ਚੀਜ਼ ਮੋੜੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟਾਈਮ ਤੇ ਪੈਪਰਾਂ ਦਾ ਖਰਚ ਇਤਆਦ ਮਿਲਾ ਕੇ ਤਿੰਨ ਡਾਲਰ ਹਰ ਗਾਹਕ ਮਗਰ ਖਰਚਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਖੈਰ ਕੇ ਮਾਰਟ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗੋਡੀ ਤਾਂ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਲੱਗ ਗਈ। ਸਿਆਣੇ ਨਿਕਲੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੋਹੜਾ ਛੁਡਵਾ ਲਿਆ।

ਸਾਡਾ ਸੋਬੰਦਾ ਪਿਕਟ ਤੇ ਲੱਖ ਵਰਗਾ ਸੀ। ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਬਬਰ ਸ਼ੇਰਾਂ ਵਰਗੇ ਹੋਸਲੇ ਸਨ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਖ ਇਹ ਸੀ ਤੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਘੋੜੇ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਪਰ ਸਾਰੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਈ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਪਰ ਉਹ ਖੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਸੰਘੋੜਾ ਇੱਕ ਬਹਾਦਰ ਇਨਸਾਨ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਡਟ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਸਹੀ ਡੈਲਟਾ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰ ਯੂਨੀਅਨ ਤੇ ਸਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਸਾਡਾ ਡੱਟ ਕੇ ਸਾਬਦਿਤਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਟਰਾਂਟੋ ਵਿਚ ਛੇਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਗਈ

ਟਰਾਂਟੋ — ਇੱਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿ: ਅਨੰਦ ਨਾਂ ਦੇ 32 ਸਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ, ਦੋ ਬੱਚੇ, ਸੱਸ ਤੇ ਸਹੁਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਛਾਨਣੀ ਕਰ ਦਿਤੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ।

ਸੱਸ ਅਤੇ ਸਹੁਰਾ ਕੋਹਲੀ ਪ੍ਰਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਜਦ ਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਉਪਨਾਮ ਅਨੰਦ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਟਰਾਂਟੋ ਵਿਚ 3 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ।

ਚੜ੍ਹਦੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ
ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਮਹਿਕ
ਮਾਂ ਦਾ ਹਿਰਦਾ
ਬੱਚੇ ਦੀ ਮੁਸਕਾਣ
ਬਿਨਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ
ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ
ਇੱਕੋ ਨਜ਼ਰ ਦੇਖਦੇ ਹਨ

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦਾ ਕਾਰਟੂਨਇਸਟ - ਰਾਜ ਸੂਮਲ

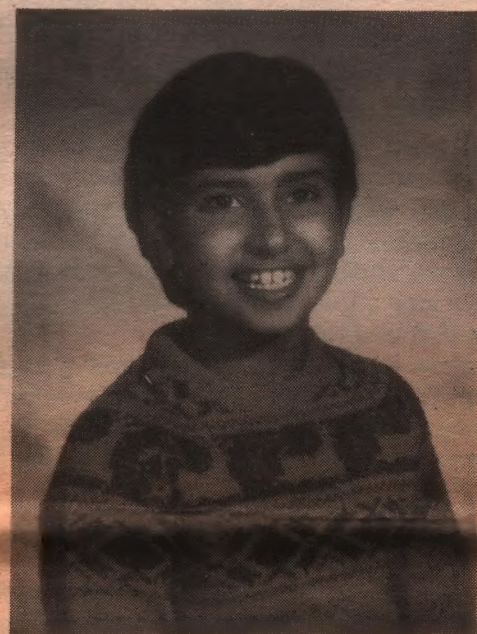
‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਵਿਚ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਕਾਰਟੂਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਰਾਜ ਸੂਮਲ ਹੈ। ਰਾਜ ਸੂਮਲ ਚੌਥੇ ਗਰੇਡ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਾਰਟੂਨ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਬੁਲੇਟਿਨ ਵਿਚ ਵੀ ਛਪਦੇ ਹਨ। ‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸੂਮਲ ਲਗਾਤਾਰ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਆਪ ਕਾਰਟੂਨ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਟਰਾਂਟੋ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ਸਾੜੀ ਗਈ

ਟਰਾਂਟੋ — 3 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਟਰਾਂਟੋ ਦੇ 400 ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਇੰਡੀਅਨ ਕਾਂਸਲੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਾੜੀ ਗਈ।

‘ਅਸੀਂ ਦਾੜੀਆਂ ਤੇ ਪੱਗਾਂ ਵਾਲੇ ਹਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ’ ਇੱਕ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਧਾਰਾ 25 ਵਿਚ ਬੋਧੀ, ਸਿੱਖ ਤੇ ਜੈਨੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਪੁਲਸ ਪੈਦਲ ਤੇ ਘੋੜਿਆਂ ਤੇ ਘੇਰਾ ਵਲੀ ਖੜੀ ਸੀ। ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਸੀ ਪਰ ਪੁਲਸ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਦਸੰਬਰ 1982 ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਰੈਲੀ ਸਮੇਂ ਹੀ ਗੋਲੀ ਚੱਲੀ ਸੀ ਤੇ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਫੱਟੜ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਵਲੋਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ
ਸਾਹਿਤਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਮਾਰਚ 11 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਬਾਅਦ
ਦੁਪਿਹਰ 3:30 ਵਜੇ

SEXSMITH COMMUNITY
SCHOOL

7455 ONTARIO ST.(CORNER OF 59th
and ONTARIO)

ਡਰਾਮਾ: ਇੱਕ ਮੋਰਚਾ, ਇੱਕ ਕੁਰਸੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਵਿਚ ਲਟਕਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕ
ਲੇਖਕ: ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ .....ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ
ਭੰਗਤਾ: ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ....ਪੰਜਾਬ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ
ਗੀਤ: ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ
ਕਵਿਤਾ: ਵੈਨਕੂਵਰ ਅਤੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ
ਟਿਕਟ: 2 ਡਾਲਰ (ਦਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਬੱਚੇ ਮੁਫਤ)
ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ: 270-9467

ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਬਚਤ ਕਰੋ

ਅੱਜ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੋ

ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਸ਼ਾਮਲ ਸਟੋਰਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸਰੀ— ਡੈਲਟਾ ਦੇ ਡੋਮ ਦੀ ਸੇਵਾ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਉਪਰ ਡੋਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਇਹ ਡੋਮ DOMEਸਵਟਿਜ਼ਰਲੈਂਡ ਵਿਚ ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ ਅਤੇ ਅਲੈਕਟਰੋਪਲੇਟਡ ਸ਼ੀਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਗੁਰੂਘਰ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਉੱਤੇ ਫਿਕਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸੇਵਾ ਲਈ ਬੇਅੰਤ ਮਾਇਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਗਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਹਿੱਸਾ ਪਾਕੇ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪਰਾਪਤ ਕਰੋ।

ਦਾਸ:- ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ

ਨਰਵਾਲ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਏਜੰਸੀ ਲਿਮ:

ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ

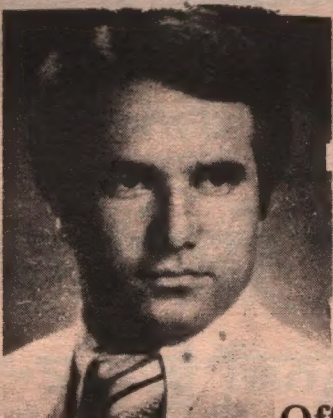

1984 INSURANCE & LICENCE

- ਨਵੇਂ ਕਰਾਉਣੇ
- ਸੇਵਾ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਕਾਰਨ ਕਰੋੜੀ
- ਪਲੇਟਾਂ ਤੇ ਡੈਕਲ ਆਦਿ।
- ਸੇਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਤੱਕ 9 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ 5 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰਹਿੰਦੇ
- ਅਸੀਂ ਸੇਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਤੱਕ 9 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ 5 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

FINANCING ON APPROVED CREDIT

6415 Main St.,(at 48th Ave.)Vancouver B.C.

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਰਵਾਲ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ

B.A.(PUP) L.L.B.(KUK)

FORMER (Advocate & Oath Commissioner)

PREFERRED AREA OF PRACTISE: Punjab & Haryana Highcourt

- ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਖਰੀਦਣ ਤੇ
- ਮੋਰਗੇਜ਼ ਸਬੰਧੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ।
- ਲੀਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਣਾਉਣੇ
- ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਕਨਟਰੈਕਟ ਬਣਾਉਣੇ
- ਬਿਆਨ ਹਲਫ਼ੀਆ
- ਮੁਖਤਿਆਰ ਨਾਮੇ
- ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸਹਾਇਤਾ
- ਸੌਂਹ ਖਾਣ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਭਾਉਣੀ
- ਦਸਤਖਤ ਅਟੈਸਟ ਕਰਨੇ
- ਕਾਪੀਆਂ ਸਬੰਧੀ
- ਪਾਸਪੋਰਟ ਤੇ ਨਾਂ ਬਦਲੀ ਕਰਨਾ ਆਦਿ।

Off. 324-4944 Res. 325-4744

MANGAT BROS. **SUPERMARKET Ltd.**

(M.B. Supermarket) Ph.

13474 - 104th Ave. Surrey (604)584-8821

ਆਖਿਰ ਧਮਾਕੇਦਾਰ ਸੇਲ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਹੀ ਦਿੱਤਾ
 ਅਸੀਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸੇਲ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਭਾਰੀ ਸੇਲ ਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ

ਸਾਰੀਆਂ ਦਾਲਾਂ ਤੇ ਸੇਲ ਜਿਹੜੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾਲ ਦਾ ਪੈਕਟ ਖਰੀਦੋ	ਹੋਮੇ ਮਿਲਕ (ਦੁੱਧ)	ਮੱਕੀ ਦਾ ਆਟਾ
2.89 4 lb.	3.45 3 lit.	6.49 20 lb.
ਵਧੀਆ ਬਾਸਮਤੀ ਚੌਲ	ਚਾਹ ਨਵਾਬ ਜਾਂ Red Rose	Sugar
2.89 4 lb.	3.59 120's	Best Price in town
Vegetable Oil	Pachranga Achar ਅਸਲੀ	Sevian ਜਿਹੜੀ ਮਰਜ਼ੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਲਵੇ
3.49 3 lit.	1.99 800 g. tin.	.89 each pkt.
ਅਗਰ ਬੱਤੀ .69 each pkt.	ਬਦਾਮ 9.89 4lb.	ਹਲਦੀ ਮਿਰਚ ਮਸਾਲਾ
ਗੰਢੇ 5.99 50 lb.	ਪਿਸਤਾ 6.99 400 g.	1.89 400 g.
ਸੌਫ, ਜ਼ੀਰਾ	ਕਾਬਲੀ ਫੋਲਿਆਂ ਦੇ ਡੱਬੇ	ਫੋਲਿਆਂ ਦਾ ਆਟਾ
1.89 400 g.	.79 each 19 oz.	2.89 2 kg.

ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਹਫਤੇ ਦੇ ਸੱਤੇ ਦਿਨ
 ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ

ਦੁੱਧ, ਲੱਸੀ, ਅੰਡੇ, ਸਾਵਰ ਕਰੀਮ, ਦਹੀਂ, ਮੁਰਗੇ ਦੀਆਂ
 ਲੱਤਾਂ ਤੇ ਪੱਟ ਹਫਤੇ ਦੇ ਸੱਤੇ ਦਿਨ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਸਾਡਾ ਸੁਥਰੀ ਗਰੋਸਰੀ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਤੁਹਾਡਾ ਸਰੀ-ਡੈਲਟਾ ਵਿਚ ਇਕੋ ਇਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਟੋਰ
Mangat Bros. Supermarket Ltd.

(M.B. Supermarket)

13474 - 104th Ave. Surrey, B.C.
 (1½ Block West of Kinggorge Highway)

With No Parking Problem
 We Will Happy to Serve You Better
 No Limit Till Quantities Last

THE CANADA DARPAN

P.O. BOX 67344 STN. 'O'

Vancouver, B.C. V5W 3T1

Chief Editor(Hon.): DARSHAN GILL

Editor: HARBHAJAN SINGH DEOL

PHONE: (604)321-6360

All Officeholders of CANADA DARPAN are honorary associates

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਵਿਚ ਭਾਈਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕਿੰਝ ਬਦਲੇ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਸੁਧਰਨ ਦੀ ਥਾਂ, ਹੋਰ ਵਿਗੜਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਇਸ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਮਸਲਾ ਏਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਜਦ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਹਿੰਦੀ ਲਿਖਵਾਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿਚ ਫਰਕ ਵਧੇ। 1966 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬਾ ਬਣਨ ਸਮੇਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਮਸਲਾ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਦ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਪਿਛਾਂ ਨੂੰ ਇਕਾਈ ਮੰਨ ਕੇ ਜੇ ਮਸਲਾ ਸੁਲਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਗੱਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਮੁਕ ਜਾਂਦੀ। ਰਹਿੰਦੀ ਕਸਰ ਜਨਸੰਘ ਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੇ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿਤੀ ਜਦ ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਖੁਦ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਰਾਜ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਆਪ ਹੀ ਦੇ ਦਿਤੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਥਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਹੋਈ ਜਦ ਜਨਸੰਘ ਦਾ ਸਫਾਇਆ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਟੱਕਰ ਸਿੱਧੀ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਜਨਸੰਘ ਦੀ ਸਫਾਈ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਜਨਸੰਘੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਹੋਰ ਵੀ ਖਤਰਨਾਕ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਜਿਥੇ ਪਿਛਾਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਅਸਰ ਵਧੇਰੇ ਹੋ ਉਥੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਗੜ੍ਹ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵਪਾਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਆਪੋ ਵਿਚ ਖਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਖਹਿ ਵਿਚ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੱਲੋਮੱਲੀ ਵਿਚ ਘੁਸੇੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਸਲਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਧਾਰਮਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਜੇਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਪਿਆਰਾ ਹੈ, ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ ਹੈ। ਮੁਖ ਪੁਰਖ ਵਿਚ ਲੈਬਨਾਨ ਦੀ ਗਲਤ ਅੰਜ ਸ਼ਾਹੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਉਥੇ ਈਸਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਚ ਜੰਗ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੈਰੂਤ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਅਖਾੜਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਥੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵੀ ਕੁਝ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਯਕਯਗਿਤੀ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਲਈ ਇਕੋ ਜੇਹੇ ਆਦਰ ਨਾਲ ਕਾਇਮ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਆਪਸੀ ਖਿੱਚੋਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਮੌਲਿਆ ਹੀ ਆਪਸੀ ਭਰਾਤਰੀਤਾਵ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦਾ ਵਿਤਕਰਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਘਾਤਕ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਘਾਤਕ ਸਿੱਧ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਰ ਸਾਡੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਥੋਂ ਦਾ ਇਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹੁਣ 'ਸਿੱਖ' ਤੇ 'ਸਿੱਖਾਂ' ਵਿਚਕਾਰ ਵੀ ਦੀਵਾਰ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰਨ ਤੇ ਤੁਲਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਚੋਣ ਸਮੇਂ ਇਹ ਵੰਡ 'ਸਿੱਖ' ਤੇ 'ਸਿੱਖਾਂ' ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1947 ਵਿਚ ਰੋਲੇ ਸਮੇਂ ਹਿੰਦੂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸਨ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ। ਹੁਣ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਦਾ ਵਿਤਕਰਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹੁਣੇ ਤੋਂ 'ਸਿੱਖਾਂ' ਵਿਚ ਵੀ 'ਸਿੱਖ' ਤੇ 'ਸਿੱਖਾਂ' ਦਾ ਭੇਦਭਾਵ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਏ ਹਨ। ਆਖਰ ਇਹ ਸੋਚ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਲਿਜਾ ਰਹੀ ਹੈ? ਜੇ ਸਾਡੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸੋਚ ਏਥੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕਿੰਝ ਹੋਵੇ।

ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ 53ਵੀਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ

ਕਲਚਰਲ ਪਰੋਗਰਾਮ

ਐਤਵਾਰ ਮਾਰਚ 25, ਦੁਪਹਿਰ 2 ਵਜੇ

ਡਗਲਸ ਕਾਲਜ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ

700 Royal Ave., New Westminster

(8th ਅਤੇ ਰਾਇਲ ਐਵੇਨਿਊ ਦੇ ਕਾਰਨਰ 'ਤੇ)

ਡਰਾਮੇ:

ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਵਾਪਸੀ (ਲੇਖਕ: ਸ: ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ)

ਜਾਗੀਰੂ ਲੰਬੜ (ਲੇਖਕ: ਸਾਧੂ)

ਭੰਗੜਾ ਅਤੇ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ

ਟਿਕਟ 4 ਡਾਲਰ

(ਸਿਰਫ ਗੇਟ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਫਰੀ)

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ:

ਹਰਿਦਰ ਮਾਹਲ: 588-0002 ਨਿਰਮਲ ਰਤਨ: 584-7942

ਹਰੀ ਸ਼ਰਮਾ: 420-2972

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਪਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਇਨ ਨਾਰਥ

ਅਮੈਰਿਕਾ(ਇਪਾਨਾ)

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਪਿੜ ਵਿਚੋਂ:

ਫੇਰ ਆਈ ਬਾਬਰ ਬਾਣੀ .....

ਲਖਵਿੰਦਰ ਜੌਹਲ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਛੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਕਰਵਿਊ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ - ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜਲੰਧਰ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਖੈਰਾਣਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ 'ਪੁਰਾਣੇ ਪਾਪੀ' ਹਨ ਦੂਸਰੇ ਤਿੰਨ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਫਸੇ ਹਨ। ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਚ ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਗੜਬੜ ਦੌਰਾਨ ਵਿਖਾਵੇ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਅੱਠ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ 'ਪੁਰ ਅਮਨ' ਬੰਦ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਜੋਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। 14 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਸੁਰਖਸ਼ਾ ਸੰਮਤੀ ਨੇ ਅੱਠ ਦੇ ਬੰਦ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ ਪੱਖਪਤੀ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਰੁਧ ਅਤੇ

ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਓਸੇ ਦਿਨ ਕੀਤੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਿਰੁਧ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ 14 ਦੇ ਬੰਦ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਚਿੱਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਬੰਦ ਵੀ ਏਨਾ 'ਕਾਮਯਾਬ' ਹੋਇਆ ਕਿ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਹੀ ਛੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਲੈ ਲਵੇਗਾ। 14 ਫਰਵਰੀ ਦੀ ਸਵੇਰ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਫਿਰਕੂ ਤਨਾਓ ਦੀ ਸਵੇਰ ਵਾਂਗ ਉਦੇ ਹੋਈ - ਸਭ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਵਰਕਰਾਂ ਮੱਥਿਆਂ ਉਤੇ ਤਿਲਕ ਲਾ ਕੇ ਸੜਕਾਂ ਉਤੇ ਨਿਕਲੇ - ਜਬਰੀ ਦੁਕਾਨਾਂ ਬੰਦ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਵਹਿਸ਼ੀਆਨਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਿਸਨੇ ਅੱਠ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਬੰਦ ਨੂੰ ਨਿੱਕਾ ਨਿਗੂਣਾ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਰਿੰਦਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ 'ਕਮਜ਼ੋਰ' ਦਾ ਰੋਸ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ..... ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ - ਝੜਪਾਂ ਹੋਈਆਂ - ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਚਲੇ - ਗੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਰੂਦ ਚਲੇ - ਬੰਬ ਅਤੇ ਗਰਨੇਡ ਚਲੇ - ਹਿੰਦੂ ਦਾ ਮਾਰੂ ਦੌੜ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਉਤੇ ਆਦਮ-ਬੇ-ਆਦਮ-ਬੇ ਕਰਦਾ ਘੁੰਮਿਆ ਦੁਪਹਿਰੇ ਹੀ ਰਾਤ ਪੈ ਗਈ - ਹਿੰਦੂ ਨਾਲ ਉਦੇ ਹੋਈ ਸਵੇਰ ਸਹਿਮ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਵਿਚ ਅਸਤ ਹੋ ਗਈ - ਸਕੂਲ ਕਾਲਜਾਂ ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਬੰਦ - ਦੁਕਾਨਾਂ ਬੰਦ - ਥਾਂ ਥਾਂ ਵਿਖਾਵੇ - ਫਿਰਕੂ ਰੰਗਤ - ਪੰਜਾਬ ਉਤੇ ਹਿੰਦੂ ਦੇ ਬਾਬਰ ਨੇ ਫੇਰ ਪਾਣਾ ਬੋਲ ਦਿਤਾ -

ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ

ਕੁਦਰਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹੋਇਆ - ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਜਲੂਸਾਂ ਉਤੇ ਸ਼ੱਟੇ ਗਏ ਬੰਬ(ਜਲੰਧਰ) ਅਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਜੋਂ ਵਿਖਾਵੇ ਹੋਏ। ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਲੰਘਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਵੀ ਰੋਕ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਫਰ ਕਰਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਲਾਹ ਕੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਗੁਜਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਫਿਰਕਿਆਂ ਦੇ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਉਤੇ ਧਾਵੇ ਬੋਲ ਦਿਤੇ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗਾਂ ਲਾ ਦਿਤੀਆਂ। ਪਾਣੀਪਤ - ਕਰਨਾਲ, ਕੈਂਬਲ - ਸੋਨੀਪਤ, ਜ਼ੀਂਦ ਆਦਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੇਂਦਰਾਂ ਉਤੇ ਭਾਰੀ ਗੜਬੜ ਹੋਈ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲੀਆਂ 15 ਦੇ ਲਗਭਗ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪੋ ਵਿਚ ਜਾਂ ਪਲਕ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਮਾਰੇ ਗਏ - ਕਈ ਦਰਜਨਾਂ ਫੱਟਣ ਹੋ ਗਏ - ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ?

ਇਕਾ ਦਾ ਹੱਥ

ਰਾਜਨੀਤਕ ਹਲਕੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ 14 ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਬੰਦ ਦਾ ਸੱਦਾ ਹੀ ਇਕਾ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਉਤੇ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਖੁਦ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਕ ਪਾਸੜ ਮਸਲਾ ਬਣ ਕੇ ਉਭਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਦੂਸਰੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਰਖਣ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਗਰਮਾ ਗਰਮੀ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅੱਠ ਦੇ ਬੰਦ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਹੀ ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਕੁਝ ਗੜਬੜ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਲੰਧਰ, ਪਠਾਨਕੋਟ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ - ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਟਿਆਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੂਸਰੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਹੀ ਦਲ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਝੜਪਾਂ ਇਕਾ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸਾਬਕਾ ਵਿਤ ਮੰਤਰੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਲਾਇਆ ਕਿ ਅੱਠ ਨੂੰ ਭਾਰਗੋਕੋਪ ਵਿਚ ਚਲੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ। ਹੁਣ 14 ਫਰਵਰੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪਿਛੋਂ ਹੋਈਆਂ ਕੁਝ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕੁਝ ਵਰਕਰ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਸੁਆਲ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਇਕਾ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਚਲਾਈ। ਇਹ ਗੋਲੀ ਦੇ ਦਿਨ ਲਗਾਤਾਰ ਚਲੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੋਲੀ ਨਹੀਂ ਚਲੀ ਪਰ ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਇਹ ਇਨਕਾਰ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬੰਦ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਿਛੋਂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸੱਤ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਦਲ ਦੀ ਮੰਗ ਉਤੇ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚੋਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੀਆਂ ਟੁਕੜੀਆਂ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਦਲ ਨੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜੇਕਰ ਬੰਦ ਨਾ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ 'ਘੱਲੂਘਾਰਾ' ਮਚ ਜਾਵੇਗਾ - ਦਲ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਉਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਗਵਾਈ ਕੌਣ ਕਰੇ?

ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਭਜਨ ਲਾਲ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਉਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਹੋਣ ਭਾਵੇਂ ਅੱਠ ਦੇ ਬੰਦ ਦੌਰਾਨ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਵਲੋਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਬਦਸਲੂਕੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਜੋਂ ਪਰ ਹੁਣ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਵਪਾਰੀ ਤਬਕੇ ਨੇ ਜਿਹੜੇ 'ਰੋਹ' ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸਦੀ ਅਗਵਾਈ ਇਕਾ ਕਰੇ ਜਾਂ ਭਾਜਪਾ? ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਦੋੜ ਲਗ ਗਈ ਹੈ। ਚੌਦਾਂ ਦੇ ਬੰਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਜਪਾ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਤੁਰੰਤ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਪਰ ਇਸ ਬੰਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਛੱਡ ਦਿਤੀ ਹੈ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 20 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਦਿਲੀ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ, ਜਿਹੜੀ ਮਾਰਕਸੀ ਆਗੂ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਉਤੇ ਸੱਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ। (ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਧਿਰੀ ਵਾਰਤਾ ਵਿਚ ਅਗੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਉਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਇਸ ਵਾਰਤਾ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਰੀ ਰਖਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ।) ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੁਣ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੋਰ ਲਟਕਦਾ ਰਹੇ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਅਕਾਲੀ ਵਿਰੋਧੀ ਰੁਝਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇਸਦੀ ਅਗਵਾਈ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ 1985 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਵੋਟਾਂ ਆਪਣੇ ਵਲ ਖਿੱਚੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਹ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕ ਵਿਚ ਹੀ ਇਕਾ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਲਟਕਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੋਟਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਨਰਮ ਧੜਾ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਗੱਲੇ ਮੋਰਚਾ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਪਰ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਰਾਸ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ - ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਣ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਤਿੰਨ ਧਿਰੀ ਵਾਰਤਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਦੌਰਾਂ ਵਿਚ ਗਲ ਕੁਝ ਸਿਰੇ ਲਗਣ ਵੱਲ ਤੁਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹਿੰਦੂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਇਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਇਸਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਤਿੱਖਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੋਇਆ - ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਬਕਾਇਦਾ ਜਥੇਬੰਦਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਖਾਵਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ।

ਸਮਝੌਤਾ?

ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਧਿਰੀ ਵਾਰਤਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਛੇ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਸੱਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਅਜੇਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦਣ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਇਨਕਾਰ ਇਕ ਦਮ 'ਹਾਂ' ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਲਭਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੋਂ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਅਸਲ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਦਲ ਵਲੋਂ ਮੋਰਚਾ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਦੋਹਾਂ ਅਕਾਲੀ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਏ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਵਿਚ ਨਰਮ ਧੜੇ ਦਾ ਜੋੜ ਹੋ ਕੇ ਨਿਕਲਣਾ ਵੀ ਇਹੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਖਬਰ ਆਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਖਿਚੜੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪਕਾਈ ਹੈ। ਗਲਬਾਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਜਿਹੜੀ ਟੀਮ(ਬਾਦਲ, ਬਲਵੰਤ, ਬਰਨਾਲਾ, ਚੀਮਾ, ਟੋਹੜਾ) ਦਿੱਲੀ ਗਈ ਉਸਦੀ ਬਣਤਰ ਤੋਂ ਵੀ ਅਜੇਹਾ ਹੀ ਲਗਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਿੰਨ ਧਿਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬਹੁਤੀ ਵਿਚਾਰ ਚੰਦਰਜੀਤ ਯਾਦਵ ਦੇ ਹੀ ਪੁਰਾਣੇ ਵਾਰਸ਼ੁਲੇ ਉਤੇ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਪਰ ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿ ਅਖੀਰ ਸਰਕਾਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਉਤੇ ਹੀ ਅੜ ਗਈ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੱਧੇ ਵਿਚੀ ਵੰਡ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਬੋਹਰ ਅਤੇ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਸਮੇਤ ਬਾਕੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਭਾਜਪਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿਤਾ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਬਦਲੇ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦੇ ਘੱਗਰ ਨਦੀ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਪੈਂਦੇ ਕੁਝ ਪਿੰਡ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ - ਪਰ ਜਦੋਂ ਚਰਚਾ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਗੱਲ ਆਈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਕਿਹੜਾ ਹੋਵੇਗਾ? ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਉੱਤਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ - ਇਥੇ ਗਲਬਾਤ ਟੁਟ ਗਈ ਅਤੇ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੋਰ ਗੱਲਬਾਤ ਅਜੇ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆ ਕੇ ਦਲ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਗੇਂ ਗਲਬਾਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ ਨੇ ਦਲ ਦੇ ਇਸ ਬਾਈਕਾਟ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਵਲੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਊਰਜਾ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿਵ ਸ਼ੰਕਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋਹੇ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਕੁਝ ਗਲਤ ਫਹਿਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਧਿਰੀ ਵਾਰਤਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪਰੇਰੇ ਸ਼ਿਵ ਸ਼ੰਕਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਰ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਉਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਜਨੇਵਾ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਗਏ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਯੋਗ ਦੌਰਾ ਵਿਚੋਂ ਛੱਡ ਕੇ ਤੁਰੰਤ ਦਿਲੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਭਜਨ ਲਾਲ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਦਿਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਅਵਾ ਤਬਾ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਪਾਣੀਪਤ, ਜਿਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਆਰਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਪੀ. ਸੀ. ਸੇਠੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚੋਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਨਾਲ ਹੋਏ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ ਟੀ. ਐਨ. ਚਤੁਰਵੇਦੀ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਉਤੇ ਜਿੰਦਾ ਹੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਸਚਤ ਪਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੇ ਵਾਇਆ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਭਜਨ ਲਾਲ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਭ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਵੀ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਬਚਦਾ ਇਸਦਾ - ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਤਨਾਓ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਆਪਸੀ ਤਨਾਓ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 15 ਤੇ)

ਪੰਜਾਬ ਦਰਪਣ

(ਪੰਨਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਪਿੰਡ ਬੱਗਾ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਗੋਲੀ

ਮੋਗਾ - ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਰੋਡ ਤੇ ਸਥਿਤ ਬੱਗਾ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਦੇ ਨਿਹੰਗ ਨੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ। ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ ਨੇ ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਜਾਤੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਦੇ ਲੀਡਰ ਵਲੋਂ ਇਕਬਾਲ

ਦਿੱਲੀ ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਦੇ ਲੀਡਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਪੁਲਸ ਕੋਲ ਇਕਬਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੰਬਰ 1983 ਵਿਚ ਰੂਸੀ ਸਫਾਰਤ ਖਾਨ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਉਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੰਬ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਦਿਤਾ ਪਰ ਬੰਬ ਸੁਟਣ ਸਮੇਂ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਆਪ ਰਿਕਸ਼ਾ ਵਿਚ ਹੀ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ।

ਜੰਮੂ ਵਿਚ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ' ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੇਜ਼

ਸਲਾਲ ਹਾਈਡਰੋ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਿਆਸੀ ਨਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੇੜੇ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ' ਅਨਸਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪੁਲਸ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਜੰਮੂ ਪੁਲਸ ਨੇ ਇਸ ਖਬਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 1982 ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਲੈ ਗਏ ਇਕ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਅਗਵਾਕਾਰੀ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਇਹ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ। ਕਨੂਆ ਵਿਚ ਹੋਏ ਇਕ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਕੁਝ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕੌਮੀ ਝੰਡੇ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਰਜਿਆ। ਕੌਮੀ ਝੰਡੇ ਦੀ ਬੇਪਤੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਨੇ ਕੁਝ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰੋ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਹਿਤਾਬ ਕੌਰ, ਹਰਭਜਨ ਕੌਰ, ਹਰਚਰਨ ਕੌਰ ਤੇ ਸ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁਧ ਵੀ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਏ ਹਨ। ਸ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਜੰਮੂ ਇਕਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ।

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ

ਪਟਿਆਲਾ - ਭਾਰਤੀ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਖਾਲਸਾ' ਨੇ ਇਥੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਉਸ ਦਿਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦਿਨ ਪੁਲੀਸ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ. ਦੇ 1500 ਜਵਾਨ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਦਾਲੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹੋਣ ਜਿਵੇਂ ਸ.ਰਫਾਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸ.ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ 'ਟੱਕਰ' ਅਤੇ ਸ.ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦਾਨੇਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਤ ਭੇਦ ਤਿਆਗ ਕੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਣ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਝਗੜਾ ਕੇਵਲ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਜਾਂ ਹਦਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸਗੋਂ ਹੁਣ ਝਗੜਾ ਹੈ ਆਪਣੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ।

ਜੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਜ਼ੀਰ ਸ.ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਘਟੇ ਘਟ ਉਹ ਚੁੱਪ ਤਾਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਦਬਾ ਪੈ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਵਿਚ ਇਕ ਸ਼ਹੀਦੀ ਲਾਟੂ ਉਸਾਰੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ 'ਰਸਤਾ ਰੋਕੇ ਅੰਦੋਲਣ' ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਵਜੋਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ। ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ 'ਲੌਂਗੋਵਾਲ' ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 'ਸਾਡੇ ਜਾਣ ਦੇ ਪਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦਿਤੀ।

ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਸੀਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ - ਇਥੋਂ ਦਿੱਲੀ ਆਉਣ ਲਈ ਵਾਯੂਦੂਤ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਬਿਗੜੀ ਹੋਈ ਹਾਲਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬੱਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਲੀ ਪੁਜਣ ਦਾ ਰਿਸ਼ਕ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਕਾਫੀ ਅਗੇਤਰੀ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਬੁਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਵੀ ਰੋਜ਼ ਵੇਟਿੰਗ ਲਿਸਟ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਵਾਰੀਆਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਵਾਯੂਦੂਤ ਹਵਾਈ ਸਰਵਿਸ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ 25 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਸਾਹਨੇਵਾਲ ਵਿਚਕਾਰ ਦੋ ਫਲਾਈਨ ਰੋਜ਼ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹਫਤੇ ਵਿਚ 4 ਦਿਨ ਚਲਣਗੀਆਂ।

ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੇਸ ਦੀ ਅਗਲੀ ਤਾਰੀਖ 13 ਮਾਰਚ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ - ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਮੁਖੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ 13 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪੈ ਗਈ ਹੈ। ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤਿਹਾੜ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਹੋਈ। ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਪੁਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਮੈਟਰੋਪੋਲਿਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸ੍ਰੀ ਠਾਕਰ ਨੇ ਸੁਣਵਾਈ ਜੇਲ੍ਹ ਅੰਦਰ ਹੀ ਕੀਤੀ ਅਗਲੀ ਤਾਰੀਖ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਮਨ ਨਹੀਂ ਸਨ ਮਿਲੇ, ਬੰਬਈ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਕੁੰਦਨ ਸਿੰਘ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਕਾਰਨ ਨਾ ਆ ਸਕਿਆ। ਅਗਲੀ ਪੇਸ਼ੀ 13 ਮਾਰਚ ਦੀ ਪਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰੀ ਹੋਗਿਆ

ਬਠਿੰਡਾ - ਦਹੇੜੂ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਦੇ ਇਕ ਸ਼ੱਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਥੇ ਦਸਤੀ ਬੰਬ ਸੁੱਟਣ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਰੀ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਉਸਨੂੰ ਇਕ ਜਲੂਸ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹਾਜੀ ਰਤਨ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ 6 ਨਵੰਬਰ 1982 ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਗਿਦੜਵਾਹਾ ਤੋਂ ਗਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਦਹੇੜੂ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਝੂਠੇ ਤੌਰ ਤੇ ਫਸਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਦਹੇੜੂ ਕਾਂਡ 19 ਨਵੰਬਰ 1982 ਨੂੰ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ।

ਸਕੂਟਰ ਖੋਹਣ ਵਾਲੇ ਡਾਕੂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ - ਇਥੋਂ ਨੇੜੇ ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ ਵਿਚ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਸਕੂਟਰ ਅਤੇ ਨਕਦੀ ਖੋਹਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਲੁਟੇਰੇ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਏ। ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ.ਸੀ.ਸ਼ਰਮਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਸਕੂਟਰ ਵੀ ਫੜ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ 14 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਬੰਦ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸਪਾਹੀ ਤੋਂ ਖੋਹੀ ਗਈ ਹਾਈਫਲ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।

ਬੱਸ ਨੂੰ ਲੁਟੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾ ਲਿਆ ਗਿਆ

ਫਗਵਾੜਾ - ਇਥੇ ਇਕ ਬੱਸ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਪੁਲੀਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਚੁਸਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬੱਸ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਜੀਪ ਤੇ ਸਵਾਰ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਹੱਥੋਂ ਲੁੱਟੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਖਬਰ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਮੌਕੇ ਦੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਜੀ.ਟੀ. ਰੋਡ ਉਤੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਬੱਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਰਾਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਾਲੀ ਇਸ ਬੱਸ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਤੇ ਕੱਸ ਚਲਾਉਣੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ। ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਰੋਲਾ ਪਾ ਦਿਤਾ। ਆਖਰ ਕਾਰ ਲੁਟੇਰੇ ਪਿੰਡ ਮੋਹਣਾ ਵਲ ਦੀ ਬਰਾਂਚ ਸੜਕ ਵਲ ਜੀਪ ਮੌੜ ਕੇ ਲੈ ਗਏ।

ਪਲੇਟ ਫਾਰਮ ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਹੁਣ ਇਕ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚੋ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ - ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਹੁਣ ਟਿਕਟ ਦੀ ਕੀਮਤ 50 ਪੈਸਿਆਂ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਇਕ ਰੁਪਿਆ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਫੀ ਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਬਜਟ ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਤਲਵੰਡੀ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ(ਤਲਵੰਡੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜ: ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਬਾਰੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿਰੁਧ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

27 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਕੋਤਵਾਲੀ ਪੁਲਸ ਥਾਣੇ ਵਿਚ ਤਾਜ਼ੀਰਾਤੇ ਹਿੰਦ ਦੀ ਦਫਾ 144 ਦੇ ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਬਾਰੇ ਐਕਟ 1967, ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕਰਾਈ ਗਈ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਜਸਟਿਸ ਡੀ. ਐਸ. ਤੇਵਤੀਆ ਨੇ 9 ਫਰਵਰੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ।

ਜਥੇਦਾਰ ਤਲਵੰਡੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਸੁਰਖਿਆ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਹਨ ਅਤੇ ਪੀ. ਜੀ. ਆਈ. ਵਿਚ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਾਬਕਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ - ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਲਤ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਨੀਵਾ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿਵ ਸ਼ੰਕਰ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲੇ ਹਨ।

ਇਹ ਵਿਚਾਰੇ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ

ਮੋਗਾ - ਇਥੋਂ 40 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਪਿੰਡ ਸ਼ਿਹਣਾ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਰੇਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਵਧੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨਵੇਂ ਬਣਾਏ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੀ ਵੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ।

ਕੁਨੈਲ ਵਿਖੇ

ਵਡਭਾਗੀਆ ਲਈ

ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ

ਲੁਟਨਾ ਹੈ ਤਉ ਲੁਟ ਲਉ ਰਾਮ ਨਾਮ ਹੈ ਲੁਟ ॥

ਫਿਰ ਪਾਛੇ ਪਛਤਾਉਗੇ ਜਉ ਪ੍ਰਾਨ ਜਾਹਿਗੇ ਫੂਟ ॥

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥

ਪਰਮ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਉ। ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰੈਲ 15, ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਗੁ: ਸਾਹਿਬ ਕੁਨੈਲ ਵਿਖੇ ਠੀਕ ਸਵੇਰੇ 4 ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉੱਦਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਭਿਲਾਖੀ ਰੂਹਾਂ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਲੈਣ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਚਾਹਵਾਨ ਸੱਜਣ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਐਡਰੈਸ ਵਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਤੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਹਰ ਮਾਈ ਭਾਈ ਜਿਸਨੇ ਭੀ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਬਨਣਾ ਹੈ। ਆਪੇ ਆਪਦੇ ਨਾਮ 13-4-1984 ਤਕ ਭੋਜਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕਰਨ। ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਿਚ ਆਸਾਨੀ ਹੋ ਸਕੇ। ਲੋੜਵੰਦ ਸੱਜਣਾਂ ਲਈ ਕੰਘੇ, ਕੜਿਆਂ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਦਾ ਭੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸੇਵਕ

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਬੱਜ(ਪ੍ਰਧਾਨ) 992-7033

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਗੜੀ(ਸਕੱਤਰ) 992-5112

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ

431 Lewis Drive, Quesnel, B.C.

Ph. 992-5312

VIDEO MART

3369 'A' KINGSWAY (near Joyce) VANCOUVER, 438-3355

ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ ਮੂਵੀਆਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਵੀਡੀਓ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਤੇ ਟੀ. ਵੀ. ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

FAST SERVICE GUARANTEED

MAIL ORDERS ACCEPTED

ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿੰਗਜ਼ਵੇ ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਮਾਰਟ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

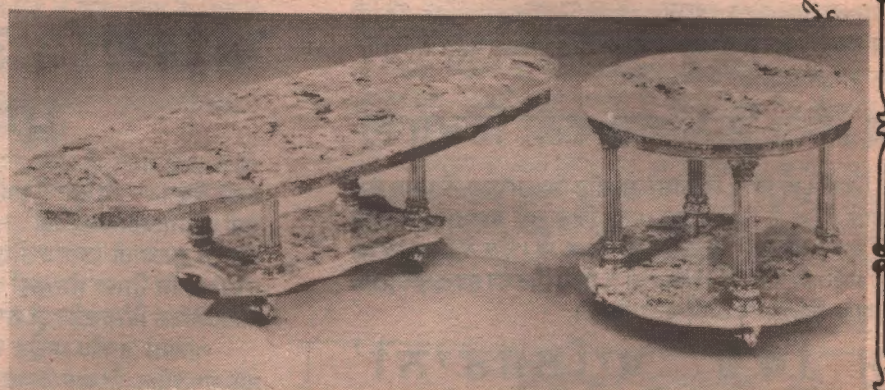
GUARANTEED
CLEAR PRINTS

GUARANTEED
PRINTS

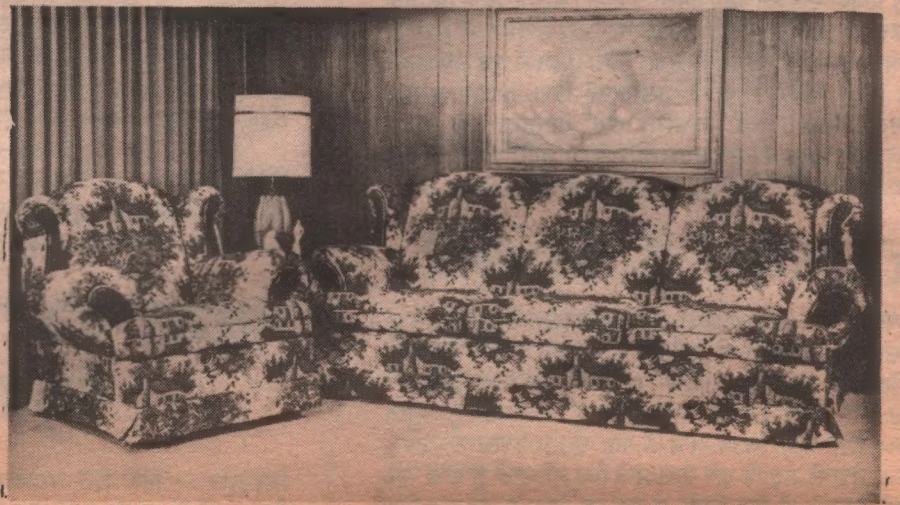

ਲੋਇਲ ਫਰਨੀਚਰ ਲਿ:

The House of Quality

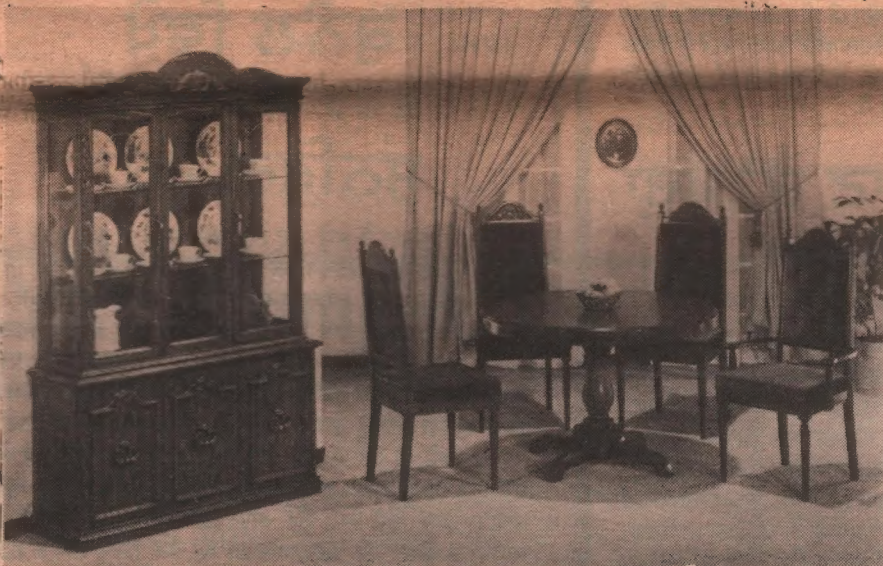

ਵੇਨਕੂਵਰ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇਕੋ ਇਕ ਫਰਨੀਚਰ ਸਟੋਰ - ਲੋਇਲ ਫਰਨੀਚਰ

ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ, ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਤੇ ਬੇਹਤਰ ਸਰਵਿਸ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਾਂ - ਲੋਇਲ ਫਰਨੀਚਰ

ਲੋਇਲ ਫਰਨੀਚਰ ਤੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਕੋਈ 'ਸੇਲ' ਨਹੀਂ ਹੈ - ਪਰ ਫਰਨੀਚਰ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਰੰਗ ਬਰੰਗੇ ਨਾਵਾਂ ਬੱਲੇ ਰੋਜ਼ ਲਗਦੀਆਂ ਸੇਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਘੱਟ ਹਨ। ਖੁਦ ਅਜ਼ਮਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਵਾਰ ਲੋਇਲ ਫਰਨੀਚਰ ਤੇ ਆਓ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ :- ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਇਲ ਫਰਨੀਚਰ ਦੇ ਤਜਰਬਾਕਾਰ ਸੇਲਜ਼ ਸਟਾਫ਼ ਤੋਂ ਅਸਲ ਤੇ ਨਕਲ ਬਾਰੇ - ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ ਜ਼ਰੂਰ ਲਵੋ - ਕਿਉਂਕਿ 'ਘੱਟ ਕੀਮਤਾਂ' ਦਾ ਹੋਕਾ ਦੇ ਕੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪਬਲਿਕ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Loyal - The Most Trusted Name in Furniture Business.

LOYAL FURNITURE LTD

Ph.: 879-8319

2707 Main Street, (at 11th Ave.) Vancouver, B.C.

Ph.: 879-4813

ਪੰਜਾਬ ਦਰਪਣ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮਸਿਆ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੀ - ਚਤੁਰਵੇਦੀ 'ਦਲ ਵਲੋਂ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਦਕਿਸਮਤੀ'

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਟੀ. ਐਨ. ਚਤੁਰਵੇਦੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮਸਿਆ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਸਮਸਿਆ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਅਖਬਾਰੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਚਤੁਰਵੇਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ 'ਬਦਕਿਸਮਤੀ' ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਤਿੰਨ ਧਿਰਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਆਮ ਹਾਲਤ ਵਿਚ 20 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ. ਸੀ. ਸੇਠੀ ਵਾਰਤਾ ਲਈ ਮਿਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਚੁਕੇ ਸਨ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਉੱਤੇ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਚਤੁਰਵੇਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਮਿਲ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕੁਝ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਹੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਚਤੁਰਵੇਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਗਤਬਤ ਗਰਸਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਹੋਏ ਵਾਰ ਵਾਰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਿੰਸਾ ਵਿਚ ਲਗੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲ ਹੋਣੀਆਂ

ਬਬਰ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਧਮਕੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਬਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਮੁਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਬਰ ਨੇ ਧਮਕੀ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾਵਰ ਹੋਈ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਐਫ. ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਉਸਨੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਕ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਖੂਨ ਦਾ ਆਖਰੀ ਕਤਰਾ ਹੈ ਉਦੋਂ ਤਕ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਐਫ. ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਪਵਿਤਰ ਭੂਮੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਪਾਕ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਰਖ ਸਕਦੀ।

ਜਥੇਦਾਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਅਪਮਾਨ ਤੇ ਤਿਖਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਜਨ ਲਾਲ ਤੇ ਉਸ ਵਰਗੇ ਫਿਰਕੂ ਅਨਸਰ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਯਤੀਮ ਜਾਂ ਲਵਾਰਸ ਨਾ ਸਮਝਣ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਡੁਲ੍ਹੇ ਹੋਏ ਖੂਨ ਦੇ ਇਕ ਇਕ ਤੁਪਕੇ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਥੇਦਾਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਬਰ ਨੇ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਬਰ ਖਾਲਸਾ ਮਹਾਨ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਹਰ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰੇਗਾ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਟਾਟੂਆਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਤਨ ਸਿੰਘ ਦੇਵੇ ਆਏ ਹਨ। ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨਿਤਰਨ ਅਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈਲਿੰਜ ਦਾ ਉਤਰ ਦੇਣ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਬਰ ਨੇ ਫਿਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ 14 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਾਡਲ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦੇ ਬਖਸ਼ੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸੋਧਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੰਗਤ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਬਰ ਖਾਲਸਾ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਾ ਦੇਵੇ। ਇਹ ਬਿਆਨ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਸਖਤਾਂ ਹੇਠ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਸਦਿਆਂ ਚਤੁਰਵੇਦੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਲੋਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਰੁਧ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਛਾਣਨਾ ਹੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰ ਕਿਹੜੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਚਤੁਰਵੇਦੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤਬਕਿਆਂ ਤਾਵੇਂ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਹਨ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਪਰੈਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਕੋਚ ਵਰਤਣ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਆਮ ਵਰਗੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਫਿਰਕੂ ਅਮਨ ਦਾ ਹੋਕਾ ਸੂਬੇ ਭਰ 'ਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਾਂਝੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ

ਜਲੰਧਰ — ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਲਈ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੈਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਰੈਲੀਆਂ ਦਾ ਸੱਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਪਰਮੁਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਰੈਲੀਆਂ ਵਿਚ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਦੋਨਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਬਲਰਿਆਂ ਨੇ ਫਿਰਕੂ, ਫੁਟਪਾਊ, ਅਤਿਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਖਵਾਦੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਭੈੜੇ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਂਜ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਰਗ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਤੇ ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫਿਰਕੂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਈ ਸਖਤ ਕਦਮ ਚੁਕੇ ਜਾਣ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਾਨ ਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਰੈਲੀਆਂ ਵਿਚ ਕੰਨਿਆ ਮਹਾਂ ਵਿਦਿਆਲਾ ਤੋਂ ਗੁੰਮ ਹੋਈਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਭਾਲ ਕਰਨ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀ ਅਸਲੀਅਤ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਹੱਲ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਮਹੂਰੀ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. 'ਚ ਤਣਾਓ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ — 8 ਤੇ 14 ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਬੰਦਾਂ ਨੇ ਜਿਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਮਨ ਭਰਪੂਰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਈ ਬਾਈ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਵਰਗੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਫੋਰਸਿਜ ਵਿਚ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਹੋਈਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਰੋਗ ਕਈ ਬਾਈ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦਿਨੀਂ ਸਿੱਖ ਅਤਿਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਇਤਨਾ ਵਡਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ, ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਰੀਜ਼ਰਵ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸਿੱਧੇ ਟਕਰਾਉ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੇ ਠਿਕਾਣਿਆਂ, ਗਾਰਦਾ ਅਤੇ ਗਸਤੀ ਟੁਕੜੀਆਂ ਤੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤਾਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰਾਜ ਦੇ ਕਈ ਵਡੇ ਨਗਰਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਹੁਣ ਕੰਟਰੋਲ ਹੀ ਕੇਂਦਰੀ ਰੀਜ਼ਰਵ ਪੁਲਸ ਪਾਸ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਰੀਜ਼ਰਵ ਪੁਲਸ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਨਫਰੀ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਗੈਰ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈ। ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਹੁਣ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਪਲਾਨ ਹੈ। ਇਕ ਅਤਿਵਾਦੀ ਲੀਡਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਕੋਲ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕੇਂਦਰੀ ਰੀਜ਼ਰਵ ਪੁਲਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪੋਸਟ ਕਰਕੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੇ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਜਵਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਵੱਡੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਅੰਦਰਲੀ ਤਸਵੀਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜਵਾਨਾਂ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਫਿਰਕੇ ਸਬੰਧੀ ਨਰਮ ਮਨ ਰਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦ ਕਦੀ ਟਕਰਾਓ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁਧ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅਬਰੂ ਗੈਸ ਜਾਂ ਫਿਰ ਵਾਇਰਿੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 14 ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਬੰਦ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਨਗਰਾਂ ਵਿਚ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁਧ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਸਾਰੇ ਕੁਝ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹੈ।

ਲਿਬੀਆ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨਾਲ ਭੈੜਾ ਸਲੂਕ

ਨਕੋਦਰ — ਇਕ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਲਿਬੀਆ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲਾ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਕਪੂਰਥਲੇ ਤੋਂ ਜੋ ਆਦਮੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੇ ਜ਼ੇਵਰ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖਕੇ ਲਿਬੀਆ ਆਏ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਹ ਇਥੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਭੀ ਭੈੜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਫੀ ਆਦਮੀ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਇਕ ਟਰੇਵਲ ਕੰਪਨੀ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੁੱਜੇ ਸਨ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਆਦਮੀ 'ਧਰਨੇ' ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਤ ਦਿਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਖਾਣ ਲਈ ਘਟੀਆ ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਰਹਿੰਦ ਲਈ ਪਛੁਆਂ ਨਾਲੋਂ ਭੀ ਗੰਦੇ ਕਮਰੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਇਹ ਭੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਭੀ ਆਦਮੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਸਨੂੰ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੇ ਖਾਸ ਸ਼ਿਕੰਜੇ ਵਿਚ ਕੱਸ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਿਬੀਆ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿਚ ਟਰੇਵਲ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਹਰੇਕ ਤੋਂ 13000 ਤੋਂ ਵਧ ਰੁਪੇ ਲਏ। ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਦਸਖਤਾਂ ਸਹਿਤ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲਿਬੀਆ ਨਾ ਆਉਣ।

Fun. Plus much more! Candy Apples! Candy Floss!

M.F. Wagner Shows

Western Canada's
Largest Motorized Midway

ਮਾਰਚ 9, 10, 11, 12

COMING TO:

ਕੁਕਿਟਲਮ ਸੈਂਟਰ

Coquitlam Centre

M.F. WAGNER SHOWS LTD.

P.O. BOX 82277

BURNABY, B.C. V5C 5P2

For the little
"KID"
In Everyone!

VISA

ਸਾ ਹਿ ਤ ਦ ਰ ਪ ਣ

ਕਹਾਣੀ : ਨੀਂਦ ਹਰਾਮ

ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਨਾਵਲਿਸਟ

ਉਤਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦੀ। ਉਹ ਸਾਰੀ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਜਾਗਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਪਸਲੇ ਲੈਂਦਿਆਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਵਖੀਆਂ ਦਰਦ ਕਰਨ ਲਗ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੈਂਡਰੂਮ ਦੀ ਬਾਗੀ ਵਿਚ ਆਮ ਪਰਦੇ ਦੀ ਥਾਂ ਭਾਰਾ ਕਾਲਾ ਬਲਾਈਡ ਲੁਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦਿਨੇ ਵੀ ਉਹ ਬਲਾਈਡ ਤਾਣੀ ਰੱਖਦਾ। ਸੁਰਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੈਂਡਰੂਮ ਵਿਚ ਕਦੇ ਵੀ ਭਾਤੀ ਮਾਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦੇਂਦਾ। ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਰਖਦਾ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਉਂਦੀ।

ਉਹ ਤਿੰਨ ਸਿਫਟਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਸਵੇਰੇ ਅਠ ਵਜੇ ਤੋਂ ਚਾਰ ਵਜੇ ਤੱਕ ਦੂਜੀ ਚਾਰ ਵਜੇ ਤੋਂ ਰਾਤ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਤੱਕ ਤੇ ਤੀਜੀ ਰਾਤ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਤੋਂ ਸਵੇਰ ਦੇ ਅੱਠ ਵਜੇ ਤੱਕ। ਉਹ ਜਦ ਵੀ ਕੰਮ ਤੋਂ ਮੁੜਦਾ ਪਹਿਲੋਂ ਨਹਾਉਂਦਾ। ਫਿਰ ਰਜ ਕੇ ਰੋਟੀ ਖਾਂਦਾ। ਕੰਮ ਉਤੇ ਜਾਣ ਲਗਾ ਉਹ ਦੂਧ ਗਰਮ ਕਰਕੇ ਉਸ ਵਿਚ ਘਿਓ ਪਾ ਕੇ ਪੀਂਦਾ। ਜਦ ਵੀ ਸੋਣ ਲੱਗਦਾ ਤਾਂ ਬਦਾਮ ਰੋਗਨ ਰਜ ਕੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਝਸਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਜਿਹਾ ਉੱਘਲਾ ਆਉਂਦਾ। ਨੀਂਦ ਆਉਂਦੀ ਸਮਝ ਕੇ ਉਹ ਲੰਮਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ। ਲੰਮਾ ਪਿਆ, ਘੰਟਿਆਂ ਬੰਧੀ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਕੇ ਸੋਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਉਂਦੀ।

ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬੜੀ ਨਵਤਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਸ਼ਰਾਬ ਜਾਂ ਸਿਗਰਟ ਪੀਂਦੇ ਸਨ। ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਚੋਰੀ ਛਪੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਵੇਖੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਆ ਜਾਏ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਵੀਹ ਮੀਲ ਦੂਰ ਜਾ ਕੇ ਠੇਕੇ ਤੋਂ ਵਿਸਕੀ ਦੀ ਬੋਤਲ ਖਰੀਦੀ। ਇਕ ਝੋਲੇ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕਾਰ ਦੇ ਟਰੰਕ ਵਿਚ ਰੱਖ ਲਈ। ਅਜ ਉਹ ਸਵੇਰੇ ਅਠ ਵਜੇ ਵਾਲੀ ਸਿਫਟ ਕਰਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਚਾਰ ਵਜੇ ਕੰਮ ਛੱਡਿਆ ਘਰ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਨੂੰ ਛੇ ਵਜ ਗਏ। ਨਹਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੋਂ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡੇ ਨੂੰ ਕੌੜੇ ਤੇਲ ਦੀ ਮਾਲਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪੰਜ ਸੱਤ ਡੰਡ ਤੇ ਪੰਜ ਸੱਤ ਬੈਠਕਾਂ ਕੱਢਣ ਮਗਰੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਤੇਲ ਝਸਿਆ। ਗਰਮ ਤੇ ਠੰਡੇ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਦੋਵੇਂ ਨਲਕੇ ਛੱਡ ਕੇ ਟੱਬ ਭਰਿਆ। ਟੱਬ ਵਿਚ ਵਜਦਾ ਹੀ ਉਹ ਲੰਮਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਲਈਆਂ। ਉਸ ਦਾ ਬਕੇਵਾਂ ਦੂਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਉੱਘਲਾ ਜਿਹਾ ਆਇਆ। ਫਿਰ ਉਹ ਤੁਝਕ ਕੇ ਚੌਂਕੜੀ ਮਾਰ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਟੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਉਂ ਜਾਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਸਾਹ ਰੁਕ ਰੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਟੱਬ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਲਗਾ ਲੜ ਖੜਾ ਗਿਆ। ਕੰਧ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਟੱਬ ਦੀ ਬਾਗੀ ਉਤੇ ਬਹਿ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਸਲੀਪਿੰਗ ਸੂਟ ਪਾਇਆ। ਬੈਂਡਰੂਮ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਅੱਧੀ ਵਿਸਕੀ ਤੇ ਅੱਧਾ ਪਾਣੀ ਪਾ ਕੇ ਗਲਾਸ ਭਰ ਕੇ, ਖੰਭੇ ਉੱਪਰ ਨਾਲ ਨੱਕ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸਾਰਾ ਗਲਾਸ ਡੱਕ ਡੱਕ ਕਰਕੇ ਪੀ ਲਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਖਿਆਲ ਸੀ ਕਿ ਝੱਟ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਚੜ੍ਹ ਜਾਏਗਾ ਤੇ ਨੀਂਦ ਆ ਜਾਏਗੀ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਮਗਰੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਜਿਹਾ ਨਸ਼ਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਛੋਤੀ ਨਸ਼ਾ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਗਲਾਸ ਭਰ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਪੀਤਾ। ਉਹ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਵਿਚ ਪਛਤਾਵਾ ਕਰਨ ਲਗ ਪਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਸ਼ੇ ਨੂੰ ਨਵਰਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਉਂ ਲੰਘਾ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਚਕਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਚੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਖਾਧੇ ਲੰਮਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਕਮਰੇ ਦੀ ਛੱਤ ਉਸ ਨੂੰ ਘੁੰਮਦੀ ਦਿਸ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਲਈਆਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਸਾਰਾ ਕਮਰਾ ਘੁੰਮਣ ਲਗ ਪਿਆ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਨੀਂਦ ਦੀ ਆਸ ਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਕੇ ਲੰਮਾ ਪਿਆ ਰਿਹਾ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਈ।

ਉਸ ਦੀ ਘੜੀ ਨੇ ਸਵੇਰੇ ਛੇ ਵਜੇ ਦਾ ਅਲਾਰਮ ਵਜਾਇਆ। ਉਹ ਤੁਝਕ ਕੇ ਚੌਂਕੜੀ ਮਾਰ ਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਬੈਲਟਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ। “ਬਾਪੂ! ਤੂੰ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਤੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਸੱਚ ਪੁੱਛੀ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ। ਜੀਤੂ ਤੇ ਪੀਤੂ ਤੋਂ ਡਰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਸਿਰਹਾਣੇ ਕੁਹਾੜਾ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਤੈਨੂੰ ਪਤੈਂ ਉਹਨਾਂ ਮੇਰੀ ਪਗ ਲਾਹ ਕੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਜੁੱਤੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਡਰਾਉਣਾ ਸੁਪਨਾ ਆਇਆ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਤਕਿਆ ਜੀਤੂ ਤੇ ਪੀਤੂ ਦੋਵੇਂ ਤੈਨੂੰ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਵੱਢਣ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਚਾਚਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਿੱਛੇ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਤ੍ਰਾਹ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਅੰਤੜਵਾਹੇ ਉਨ ਕੇ ਕੁਹਾੜਾ ਚਲਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੌਸ ਆਈ ਜਦ ਤੂੰ ਲਹੂ ਦੇ ਛੱਪੜ ਵਿਚ ਪਿਆ ਤੜਪ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਾ ਸੁਝੀ ਮੈਂ ਰੋਲਾ ਪਾ ਦਿਤਾ। ਪੁਲਸ ਆਈ। ਮੈਂ ਜੀਤੂ ਤੇ ਪੀਤੂ ਨੂੰ ਤੇਰੇ ਕਾਤਲ ਕਹਿ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।”

“ਤੂੰ ਹੀ ਦੋਸ ਮੈਂ ਹੋਰ ਕੀ ਕਰਦਾ। ਉਹ ਸਾਡੀਆਂ ਪੈਲੀਆਂ ਲੈਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦੇ ਸਨ। ਚਾਚੇ ਦੇ ਕਹੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਗਦੇ। ਚਾਚੇ ਨੇ ਬੜਾ ਹੌੜਿਆ ਪਰ ਉਹ ਇਕ ਨਾ ਮੰਨੇ। ਜੀਤੂ ਫਾਹੇ ਲਗ ਗਿਆ। ਪੀਤੂ ਜਿਹਲ ਵਿਚ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਕੇ ਮਰ ਗਿਆ। ਚਾਚਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੁਕਿਓ ਨਾਲ ਤੁਰ ਗਿਆ। ਤੂੰ ਦਿਨੇ ਰਾਤੀ ਮੈਨੂੰ ਖੋਹ ਖੋਹ ਖਾਂਦੇ ਕਿ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਕਾਤਲ ਹਾਂ। ਜੀਤੂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਫਾਹੇ ਲੁਆਇਓ। ਪੀਤੂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੈਂ ਹੀ ਮਰਵਾਇਓ। ਚਾਚੇ ਦਾ ਵੀ ਮੈਂ ਹੀ ਕਾਤਲ ਹਾਂ। ਬਾਪੂ! ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਸਾਰੇ ਕਤਲਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਦਸਦੇ। ਤੈਨੂੰ ਪਤੈਂ ਮੈਨੂੰ ਸਾਰੀ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਤੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜੋਤਾ ਰਹਿੰਦੇ। ਜੀਤੂ ਤੇ ਪੀਤੂ ਕੁਹਾੜੇ ਲੈ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਵੱਢਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦੇ ਆ। ਚਾਚਾ ਹੌੜਦੇ ਉਹ ਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦੇ। ਤੂੰ ਹੀ ਦਸ ਮੈਂ ਹੁਣ ਕੀ ਕਰਾਂ।”

ਉਸ ਨੇ ਮੰਜੇ ਉਤੋਂ ਉਠਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਧੜਮ ਕਰਕੇ ਡਿਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਕੁਰਸੀ ਉਤੇ ਬਹਿ ਕੇ ਕੰਬਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਵਿਸਕੀ ਦਾ

ਇਕ ਹੋਰ ਗਲਾਸ ਪੀਤਾ। ਇਕ ਹੋਰ ਪੀਤਾ। ਫਿਰ ਇਕ ਹੋਰ ਪੀਤਾ। ਪੰਝੀਆਂ ਉਤਰਨ ਲਗਾ ਉਹ ਰਿੜ੍ਹ ਪਿਆ। ਪੁੱਠਾ ਸਿੱਧਾ ਹੁੰਦਾ ਉਹ ਫਰਸ਼ ਉਤੇ ਜਾ ਡਿੱਗਾ। ਉਹ ਬੇਹੋਸ਼ ਪਿਆ ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਮੰਜੇ ਉਤੇ ਲੇਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਕ ਡਾਕਟਰ ਤੇ ਇਕ ਵਕੀਲ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜੇ ਸਨ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ “ਜਿਹੜੇ ਬਿਆਨ ਤੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਉਦੋਂ ਤੂੰ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਸੀ। ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਬਿਆਨ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਜੇ ਤੂੰ ਇਹਨਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਤੂੰ ਨਾ ਵੀ ਬਦਲਾਏਂ ਤਾਂ ਵੀ ਨਾਂਹ ਏਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇਰੇ ਖਿਲਾਫ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਏਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਤੇਰੇ ਖਿਲਾਫ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਤੂੰ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਦੋਸ਼ ਮੰਨੇ ਹਨ। ਤੂੰ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਝੂਠ ਬੋਲਕੇ ਚਾਚੇ ਦੇ ਇਕ ਪੁਤਰ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ।”

ਉਤਮ ਸਿੰਘ ਅੱਖਾਂ ਚੌੜੀਆਂ ਕਰਕੇ ਬਿਟ ਬਿਟ ਡਾਕਟਰ ਤੇ ਵਕੀਲ ਵਲ ਤਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ—“ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇਰੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਮੁਕਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਨਾਲੇ ਪੰਝੀ ਸਾਲ ਬੀਤ ਚੁਕੇ ਹਨ ਤੇਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚਿੰਤ ਚੇਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਏਨੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਮਗਰੋਂ ਕੌਣ ਤੇਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸਿਰ ਖਪਾਈ ਕਰੇਗਾ।”

ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਦਾ ਟੀਕਾ ਲਾਇਆ। ਉਹ ਬੇਸ਼ਰਤ ਪਿਆ ਸੀ। ਟੀਕਾ ਲਾਏ ਬਿਨਾਂ ਉਹ ਸੌਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦਾ। ਜਦ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤ ਆਉਂਦੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਾਪੂ, ਆਪਣੇ ਚਾਚੇ ਤੇ ਚਾਚੇ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਪੁਤਰਾਂ ਜੀਤੂ ਤੇ ਪੀਤੂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖਲੋਤੇ ਤਕਦਾ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉਸ ਦੀ ਨੀਂਦ ਹਰਾਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ।

ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ 'ਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾਵਾਦ

ਲੇਖਕ : ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਪੰਨੇ : 119, ਮੁੱਲ : 30 ਰੁਪਏ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ : ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਕੈਨੇਡਾ ਨਿਵਾਸੀ ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਜਗਤ ਵਿਚ ਕਵੀ ਵਜੋਂ ਇਕ ਜਾਣਿਆ ਪਛਾਣਿਆ ਨਾਉਂ ਹੈ, ਹਰ ਖੱਬਲੀ ਪੁਸਤਕ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਾਵਿ-ਆਲੋਚਨਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਸਿਰਜਕ ਤੋਂ ਜਿਸਦਾ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਅਧਿਐਨ ਜਾਂ ਅਧਿਆਪਨ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਆਲੋਚਕ ਹੋਣ ਦੀ ਘੱਟ ਦੀ ਉਮੀਦ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਵੀ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਸਬੰਧਤ ਕਵੀ ਜਾਂ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਦੀ ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਚੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ। ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਵਿਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾਵਾਦ’ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨਿਰਮੂਲ ਸਾਬਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਵਿਹਾਰੀ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਖਲੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅੰਤਰਮੁਖਤਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵਿਚ ਵੀ ਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ੀਰਸ਼ਕ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇ-ਖੇਤਰ ਕਾਫੀ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਪਰ ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ-ਬਿੰਦੂ ਬਣਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪੁਸਤਕਤਰ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ੀਰਸ਼ਕ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਵਿਚਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਸ਼ਾਂ ਉਤੇ ਉਗਲ ਧਰੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਧੁਨੀ ਉਭਰਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੰਤ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਵੀਆਂ ਵਿਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਰੁਚੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੇ ਇਉਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣਣ ਦਾ ਯਤਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਛੇ ਕਾਭਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਕਾਭ ਮੱਧਕਾਲੀ ਕਾਵਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਚਾਰ ਕਾਭਾਂ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਵਿ ਉਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਕਾਭ ਮੱਧਕਾਲੀ ਕਾਵਿ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਧਾਰਾਵਾਂ—ਨਾਥ, ਭਗਤੀ, ਗੁਰਮਤਿ ਕਿੱਸਾ, ਲੋਕ ਕਾਵਿ—ਵਿਚਲੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾਵਾਦੀ ਅੰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾਵਾਦ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਵਿਆਖਿਆ ਵਲ ਵੀ ਗੁਚਿਤ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਕਾਭ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ ਵੀ ਨਿਸਚਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਗਲੇ ਚਾਰ ਕਾਭਾਂ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਦੇ ਮੁਖ ਰੁਝਾਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਲ ਦੇ ਸਭਨਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਵੀਆਂ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਆਦਿ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿਚੋਂ ਟੁਕਾਂ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾਵਾਦ ਦਾ ਪਰਿਚਯ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਕਾਭ ਨਿਰੋਲ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੇਖਕ ਨੇ ਵਾਜਬ ਤੌਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾਵਾਦ ਦਾ ਤੀਖਣ ਸਰੂਪ ਆਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਕਾਭ ਵਿਚ 1960 ਤੋਂ 1980 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮਕਾਲੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਏਥੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਖਦਸ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਇਥੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਨਿਰੋਲ ਆਲੋਚਕ ਦਾ ਕਰਤਵ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਏਥੇ ਉਸ ਨੇ ਸਮਕਾਲੀ ਕਾਵਿ ਵਿਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾਵਾਦੀ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਉਭਰੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੁਝਾਨਾਂ, ਪ੍ਰਯੋਗਵਾਦ, ਆਧੁਨਿਕਤਾ, ਜੁਝਾਰਵਾਦ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸੰਖੇਪ ਪਰ ਸੰਤੁਲਤ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਲੇਖਕ ਨੇ ਵਿਦਵਾਨ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦੀਆਂ ਟੁਕਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਚੁੱਝੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਟੁਕਾਂ ਜਿਥੇ ਲੇਖਕ ਦੇ

ਗਜ਼ਲ

ਡਾ. ਜਮਾਲ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰੀ (ਲਾਹੌਰ)

ਕੋਈ ਨ ਪੁੱਛ ਦੀਨ ਧਰਮ ਤੁਧ ਕਿਹੜਾ ਏ।
ਸਾਹਮਣੇ ਆਉ ਅਮਲ ਕਮਾਇਆ ਜਿਹੜਾ ਏ।

ਨਾਲ ਸਜਣ ਦੇ ਜਦ ਦੀਆਂ ਅਖੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਨੇ
ਕੁਫਰ ਦੀਮਾਨ ਦਾ ਮੁੱਕਾ ਝਗੜਾ ਝੋੜਾ ਏ।

ਸੁਣਿਆ ਏ ਅਜ ਮੈਂ ਘਰ ਸੋਹਣਾ ਆਵੇਗਾ
ਅਜ ਸਵਰਗ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਮੇਰਾ ਵਿਹੜਾ ਏ।

ਮੁੰਡਾ ਮੁੰਡਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰੂ ਦਾ ਬੂਟਾ ਏ
ਕੁੜੀ ਕੁੜੀ ਪੰਜਾਬ ਮੱਖਣ ਦਾ ਪੇੜਾ ਏ।

ਜਿੰਨੇ ਦਿਨ ਤਕ ਰਾਬੇ ਮਤ ਨਾ ਆਵੇਗੀ
ਓਨੇ ਦਿਨ ਤਕ ਹੀਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਖੋੜਾ ਏ।

ਜਿਹੜਾ ਕਹਿੰਦਾ ਵੱਢੇ ਟੁੱਕੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ
ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਦਸ ਉਹ ਤੇਰਾ ਰੱਬ ਕਿਹੜਾ ਏ?

ਦਿਲ ਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਗਲ ਦਿੱਲਾਂ ਵਿਚ ਖੁਭ ਜਾਂਦੀ
ਪੁੱਛਣ ਸੋਹਣੇ ਲੋਕ ‘ਜਮਾਲਾ’ ਕਿਹੜਾ ਏ?

ਗਜ਼ਲ

‘ਦਿਲ’

ਬੁਝਦੇ, ਚਰਾਗ ਵਾਂਗੂੰ ਜਗਦੇ ਚਰਾਗ ਬਣਕੇ।
ਕਦੇ ਤੂੰ ਸਾਥ ਦੇਂਦੇ ਜਿਉਣਾ ਸੀ ਘਾਗ ਬਣਕੇ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਦੁਲਹਨ ਦੇ ਵਾਂਗੂੰ ਮਿਲਦੀ,
ਮੱਥੇ ਤੇ ਉਹਦੇ ਟਿਕਦੇ ਅਸੀਂ ਸੁਹਾਗ ਬਣਕੇ।

ਨੀਂਦਰ ‘ਚ ਤੇਰੀ ਵਸਦੇ ਬਣਕੇ ਖੁਸ਼ਨਾਮ ਸੁਪਨਾ,
ਬੁਲਾਂ ਚੋਂ ਤੇਰੇ ਕਿਰਦੇ ਕੋਈ ਮਧੁਰ ਰਾਗ ਬਣਕੇ।

ਮੁਸ਼ਦ ਬਣਾਇਆ ਤੈਨੂੰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਕਾਫਰ
ਨਾ ਦੀਦਾਰ ਹੋਏ ਸਾਨੂੰ ਧੁਰ ਦਾ ਵਰਾਗ ਬਣਕੇ।

ਮੱਚੇ ਹਾਂ ਲਾਟ ਵਾਂਗੂੰ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਵਿਹੜੇ
ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਅੰਦਰ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਜਾਗ ਬਣਕੇ।

ਫਿਰ ਵੀ ਅਜੇ ਹਨੇਰਾ ਹੋਇਆ ਨਾ ਅਜੇ ਸਵੇਰਾ,
ਪੰਛੀ ਕੋਈ ਨ ਚਹਿਕੇ ਸੁਭਾਹ ਦਾ ਰਾਗ ਬਣਕੇ।

ਸੁਖ ਤਾਂ ਸਨ ਉਡਦੇ ਪੰਛੀ, ਉਡੇ ਤੇ ਮੁੜ ਨਾ ਆਏ
ਦੁਖ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਠਹਿਰੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਭਾਗ ਬਣਕੇ।

ਸ਼ੀਰੀ ਦੇ ਵਾਂਗੂੰ ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਦਿਲ ‘ਚ ਮੈਨੂੰ ਰਖਦੀ,
ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਤੁਰਦਾ ਅਜਦਾ ਫਰਹਾਦ ਬਣਕੇ।

ਵਿਸ਼ਤ੍ਰਿਤ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਭੁਲੇਖਾਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਕੋਲ ਮੌਲਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਅਭਾਵ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਟੁਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੇਵਲ ਪੁਸ਼ਟੀ ਵਜੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਸ਼ਬਧਿਤ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਵਾਂ ਦੇ ਖੰਡਨ ਲਈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਸਾਰੀ ਵਿਉਂਤ ਇਕ ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਧਿਐਨ ਪੁਸਤਕਤਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ। ਟੁਕਾਂ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਵੀ ਇਸ ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਇਕ ਸ਼ੋਧ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਉਚੇਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਉਪਯੋਗੀ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਵੀ ਤਾਂ ਉਹ ਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਰਾਹੀਂ ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸੁਝਾਵਾਨ ਪਾਠਕ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

—ਡਾ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ

JIM PATTISON
ON MAIN
SERVICE AFTER
SALE

1984 ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕੈਡਲਿਕ ਖਰੀਦੋ

ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੇਗਨਾਂ, ਟਰੱਕ, ਵੈਨਾਂ ਅਤੇ 4x4 ਜ਼ਿਮੀ ਲੈਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਜਾਣੇ ਪਹਿਚਾਣੇ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ

PARLAD GILL

BUS. 879-4233 3434 MAIN ST. VANCOUVER, B.C. RES. 435-1834

ਮੈਂ ਨੀ ਟੋ ਬਾ ਦ ਰ ਪ ਨ

ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਇਤਿਹਾਸ

(ਵੀ. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. ਕੋਬਲਵੀਜ਼ਨ ਤੇ 'ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਸਾਰ' ਪ੍ਰਗਰਾਮ 4 ਮਾਰਚ 1984 ਨੂੰ ਟੋਪ ਰੀਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਸ. ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਹਨ)

ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ — 'ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਸਾਰ' ਸੁਨਣ ਵਾਲੇ ਭੈਣ, ਭਰਾਵੇ ਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਬਜ਼ੁਰਗ, ਅੱਜ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਜੋ 'ਕੋਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਚੀਫ਼ ਐਡੀਟਰ ਹਨ, ਉਹ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਚਲ ਰਹੇ ਵਾਦਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਾਹੌਰਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਤੇ ਸਕੱਤਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਾਣੀ ਕਿ ਦਾਸ ਅਤੇ 1981 ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਤੀਮ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਤੇ ਇਸ ਸਾਲ 1984 ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਕੰਵਰ ਸਿੰਘ - ਜੋ ਇਸ ਸਟੇਡੀਓ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਬਣ ਰਹੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ ਕਰਨਗੇ। ਲਵਿ ਸੁਣੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ।

ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ — ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲ ਹੀ ਹੈ - ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸੋਗੇ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਕਿਸ ਸਾਲ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਹੋਈ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਕਿਵੇਂ ਆਰੰਭ ਹੋਏ ?

ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ — ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਅਪਰੈਲ 1970 ਵਿਚ ਬਣੀ ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਅਖੰਡਪਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਦੁਲਤ ਦੇ ਘਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁੱਲ 20 ਕੁ ਵੈਮਲੀਆਂ ਉਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਇਕ ਗੁਰਪੁਰਬ ਦੇ ਉਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣੀ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਹੀ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਵਿਸਾਖੀ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਨ। ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੀਗੇ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚ ਕਰਦੇ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਬੇਸਮਿਟ ਵਿਚ ਜਾਂ ਲਿਵਿੰਗ ਰੂਮ ਵਿਚ ਹੀ ਸਤਸੰਗ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਪੁਰਬਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਗਤ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਵਧਦੀ ਗਈ, ਬੇਸਮਿਟ ਵਿਚ ਜਾਂ ਲਿਵਿੰਗ ਰੂਮ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਦਾ ਸਮਾਉਣਾ ਔਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਥੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਲ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਵਿਲੀਅਮ ਐਵੇਨਿਊ ਦੇ ਉਤੇ ਸੀ, ਉਥੇ ਇਹ ਚਾਰੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮਨਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੇ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਥੇ ਇਕ ਬਵਾਨੀ ਟਾਵਰ ਹੈ, ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚੋਂ ਹਟ ਕੇ, ਬਵਾਨੀ ਟਾਵਰ ਵਿਚ ਸਤਸੰਗ ਲਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੇ। 1972 ਵਿਚ ਜਦ ਮੈਂ ਆਇਆ ਓਦੋਂ ਸਤਸੰਗ ਬਵਾਨੀ ਟਾਵਰ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। 1973, 74 ਤੱਕ ਬਵਾਨੀ ਟਾਵਰ ਵਿਚ ਹੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ। 1975 ਦੇ ਵਿਚ ਫਿਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਹਰੇਕ ਮਹੀਨੇ ਪਿੱਛੋਂ ਸਤਸੰਗ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ। 76 ਤੇ 77 ਦੇ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਮਹੀਨੇ ਸੰਗਰਾਹ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਤਸੰਗ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਅਖੀਰ ਨੂੰ 1978 ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੈਥਕਾਰਟ ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਖਰੀਦ ਲਿਆ।

ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ — ਮੈਂ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਪੁਛਣ ਵਾਲਾ ਸਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਹੁਣ ਕੈਥਕਾਰਟ ਉਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚ ਬਣਿਆ ?

ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ — ਇਹ ਜੂਨ 1978 ਦੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਨੇ 93,000 ਡਾਲਰ ਦੇ ਲਗਭਗ ਕੀਮਤ ਵਿਚ ਖਰੀਦਿਆ। ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਵਲੋਂ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸਤਸੰਗ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਲਗ ਪਏ ਜੋ ਅਜ ਤੱਕ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ — ਬਰਾੜ ਸਾਹਿਬ, ਇਕ ਸਵਾਲ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪੁਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਨਵਾਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਸ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ? ਤੇ ਨਵੇਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਅਸਲ ਦੇ ਵਿਚ ਲੋੜ ਹੀ ਕਿਉਂ ਪਈ ?

ਪ੍ਰਤੀਮ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ — ਦਾਸ 1981 ਵਿਚ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਟਾਈਮ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਅਸੀਂ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅੰਗੇ ਰੱਖਿਆ। ਇਹ ਮਈ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸੇ Question ਤੇ discussion ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਨਵਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਸੰਗਤ ਇਤਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਵੱਡਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ। ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਪਾਰਕਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਸੀ। ਪਾਰਕਿੰਗ ਅਸੀਂ ਨਾਲ ਦੇ ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ rent ਕਰਦੇ ਸਾਂ। ਉਸ ਟਾਈਮ ਮਾਲਕ ਬਦਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਪਾਰਕਿੰਗ rent ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 7 ਜੂਨ, 1981 ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਬਾਡੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ

ਤਸਵੀਰ ਵਿਚ -
ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
(ਸਕੱਤਰ 1982)

ਕੰਵਰ ਸਿੰਘ (ਸਕੱਤਰ 1984), ਪ੍ਰਤੀਮ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ (ਸਕੱਤਰ 1981), ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ (ਸਕੱਤਰ 1983) ਤੇ ਲਾਹੌਰਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ : (ਪ੍ਰਧਾਨ 1983)

ਸੱਦੀ ਜਿਸ ਦਾ ਏਜੰਡਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਏਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਲੈਣਾ (extend) ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸੰਗਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਨਵਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਬਣਾਈਏ। ਜਨਰਲ ਬਾਡੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ discuss ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਨਰਲ ਬਾਡੀ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ (extend) ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੇ ਖਰਚਾ ਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਨਰਲ ਬਾਡੀ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਬਾਹਰ ਜ਼ਮੀਨ ਲੈ ਕੇ ਖੁਲ੍ਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਨਵਾਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ — ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਇਕ ਸਵਾਲ ਮੈਂ ਫਿਰ ਤੁਹਾਡੇ ਪੁਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਨਵੇਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਲਈ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਕਿੰਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ?

ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ — ਇਹ ਤਕਰੀਬਨ 19.1 ਏਕੜ ਹੈ।

ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ — ਇਸ ਤੇ ਕਿੰਨੀ ਲਾਗਤ ਆਈ ?

ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ — ਇਹ ਪੂਰੇ ਇਕ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ।

ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ — ਕੀ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਦੀ ਰਜ਼ਾਮਤੀ ਨਾਲ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ ?

ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ — ਹਾਂ ਜੀ ਇਹ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਵੇਂ ਸ: ਪ੍ਰਤੀਮ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿ 7 ਜੂਨ 1981 ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਾਹਰ ਜ਼ਮੀਨ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ 16 ਜਨਵਰੀ 1982 ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਜੀਹਦੇ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਲਾਟਾਂ ਤੇ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਹੋਈ ਤੇ ਬਹੁ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਚੁਣੀ ਗਈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੁਣ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਏਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਘਰ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਇਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੀ ਰਜ਼ਾਮਤੀ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਚੁਣੀ ਗਈ।

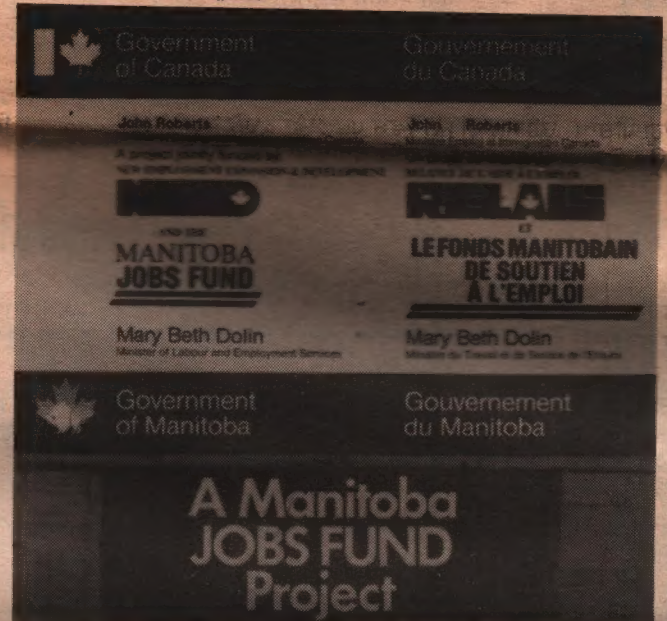
ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ — ਮੈਂ ਬਰਾੜ ਸਾਹਿਬ ਤੁਹਾਡੇ ਇਕ ਸਵਾਲ ਪੁਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਕਈ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਤਕ ਬਾਰੇ - ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੁਸੀਂ ਖਰੀਦੀ ਹੈ — ਉਥੇ ਸ਼ਤਕ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪੁਜਦੀ — ਇਹਦੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ ਕਿ ਉਥੇ ਕੋਈ ਸ਼ਤਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ?

ਲਾਹੌਰਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ — ਉਥੇ ਸ਼ਤਕਾਂ ਵੇਸ਼ੇ ਦੇ ਲੱਗਦੀਆਂ। ਇਕ ਹੈ ਸਬ-ਸਟੇਡਰਡ ਰੋਡ ਜਿਹਨੂੰ ਸਟੇਰੀ ਰੋਡ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਹੜੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਸਟੇਡਰਡ ਮੁਤਾਬਕ ਸਬ-ਸਟੇਡਰਡ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਸਟੇਡਰਡ ਰੋਡ ਹੈ ਜੋ ਮੋਲਾਰਡ ਰੋਡ ਕਹਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ 99 ਫੁੱਟ ਚੌੜੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਥੇ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ੇਕੇ ਸੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ। ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਕਈ ਹੋਰ ਵੀ ਸ਼ੇਕੇ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਇਹ Snow-removal ਨਹੀਂ, ਏਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਦੇ ਪੈਸੇ ਬਹੁਤੇ ਦਿਤੇ ਐ as compared to the adjoining lands. ਏਸ ਕਰਕੇ ਫਿਰ 1983 ਵਿਚ ਇਕ land deal ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਿਸਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸ਼ੇਕੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਅੰਗੇ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿਤੇ ਕਿ 99 ਫੁੱਟ ਚੌੜੀ ਸ਼ਤਕ ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, comparatively ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਠੀਕ ਹੈ। Snow removal ਉਥੇ ਹੈ।

ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ — ਇਕ ਸਵਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਹੋਰ ਪੁਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਨਵੇਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ, ਜਿਸ ਵਲੋਂ ਵੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਦਿਤੀ

ਗਈ ਹੈ ?

ਲਾਹੌਰਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ — ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੇ — ਦੋ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ Job creation programmes ਨੇ। ਸਾਨੂੰ ਦੋ Job creation programmes ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਕ ਹੈ need employment development programme - ਜਿਸਦੇ ਥੱਲੇ ਸਾਨੂੰ ਦੋ ਲੱਖ ਬੱਤੀ ਹਜ਼ਾਰ ਚਾਰ ਸੌ ਛੱਤੀ ਡਾਲਰ approve ਹੋਏ। ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਵਰਕ ਵੀਕ ਘਟ ਗਏ, actually ਹੁਣ ਜਿਹੜਾ ਅਸੀਂ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਹ 1,66,369 ਡਾਲਰ ਹੈ। ਜਿਹਦੇ ਵਿਚੋਂ 1,14,000 ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ ਤੇ 52,000 ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਹੈ Manitoba jobs fund ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ Municipal Community Assets Programme, ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ Community Non-Profit ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ ਸੀ ਜਾਂ outside ਦੀ Winnipeg Municipality ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਥੱਲੇ ਸਾਨੂੰ 50,000 ਹਜ਼ਾਰ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੰਮ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ (To create the job) ਲਈ ਸਨ।

ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ — ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰ ਭੁਲੇਖੇ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਨੇ — ਮੈਂ ਕੰਵਰ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਤੋਂ ਪੁਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਹੈ, ਗੁਰਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਠੀਕ ਹੈ, ਉੱਭ ਤਾਂ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੀ ਸਹਾਇਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਬਰਾੜ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ?

ਕੰਵਰ ਸਿੰਘ — ਹਾਂ ਜੀ। ਇਸ ਦਾ ਗੁਰ ਮਰਿਆਦਾ ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਥੇ ਗੋਰਮਿਟ ਨੇ ਦੋ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਜਾਬ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤੇ ਜਨਤਾ ਤੇ ਹੀ ਖਰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਤਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਅਸੀਂ ਚਾਰ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਵੀ ਖਰਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਸਹਾਇਤਾ (ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 15 ਤੇ)

FREE GIFT

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

S. & S. INSURANCE

324-2311

Two Locations to Serve You

6658 Main St. Vancouver, B.C.

5936 Fraser St. Vancouver, B.C.

ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਦੇ ਰੇਟ ਤਾਂ ਹਰ ਥਾਂ ਇਕੋ ਹੀ ਹਨ ... ਪਰ ਫਰਕ ਦੋਸਤੀ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਹੈ ... ਤੇ ਉਹ ਦੋਸਤੀ ਭਰੀ ਸੇਵਾ ਤੁਹਾਨੂੰ S & S Insurance ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਨਵੇਂ ਸਿਰਥੋਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ

RENEW EARLY INSURANCE

* FINANCING AVAILABLE

* SAFE DRIVING DISCOUNT (if eligible)

FRASER Ph. 321-6442

FREE GIFT

ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

324-5711

AMBIKA'S

5125 VICTORIA DRIVE, VANCOUVER, B.C. 327-0295

• • • • •

NO CHEQUE SALE STARTS FROM MARCH 20th to MARCH 31st

CASH & CARRY

ਲੰਗ ਗਰੇਨ ਚਾਵਲ Long Grain Rice \$10.99 20 kg. 44 lb.	Atta FARINE ਆਟਾ \$4.49 10 kg.	Vegetable Oil ਵੈਜੀਟੇਬਲ ਓਲ \$16.98 16 litre pail
Almonds ਬਦਾਮ \$6.89 3 lb.	Sugar ਖੰਡ \$5.99 with this coupon	Chickpeas ਕਾਬਲੀ ਛੋਲੇ 2 14 oz. cans for \$0.99
Pea Flour [besan] 2 kg. \$0.99 ਬੇਸਣ		
Panch Ranga Achar ਪਚਰੰਗਾ ਆਚਾਰ \$1.49 tin	Rooh Afza HAMDARD ਰੂਹ ਅਫਜ਼ਾ \$3.99 bottle	
Shona Saag ਸ਼ੋਹਣਾ ਸਾਗ 2 tin for \$0.99	Moth ਮੋਠ 2 can for \$0.99	Apple Juice ਐਪਲ ਜੂਸ blue label - each \$0.98
Grind Your Own Masala		
Haldi ਹਲਦੀ \$0.99 lb.	Mirch Chilli Powder - Hot \$0.99 lb. ਮਿਰਚ	ਬਾਸਮਤੀ ਚਾਵਲ Basmati Rice \$0.69 lb.
Moong Whole ਸਾਬਤ ਮੂੰਗੀ \$0.49 lb.	Massar ਮਸਰ \$0.29 lb.	Manh Daal ਮਾਂਹ ਦੀ ਦਾਲ \$0.49 lb.
Gits Mixee ਗਿਟਸ ਮਿਕਸ	from JALEBI MIX - GULAB JAMUN MIX EDLI MIX - VADAI MIX	each packet \$0.99
Butter Salted ਲੂਣ ਵਾਲਾ ਘਿਰ \$2.19 lb.		
Corn Oil ਮੱਕੀ ਦਾ ਤੇਲ \$23.99 16 litre	Safflo Oil ਸੇਫਲੋ ਤੇਲ \$5.49 3 litre	
Chicken Legs ਮੁਰਗੇ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ \$1.37 lb.	Stewing Chicken ਸਟਿਊਂਗ ਚਿਕਨ \$0.69 lb.	

BEST PRICE IN TOWN.

WHILE QUANTITIES LAST.

We Reserve the Right to Limit Quantities.

Prices Subject to Change Without Notice.

ਭਾਰਤ ਦਰਪਣ

ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੁਆਰਥੀ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਰਾਏਪੁਰ — ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਵਲੋਂ ਦਰਸਾਏ ਰਾਹ 'ਤੇ ਚੱਲਣ। ਇਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਵਿਖੇ ਇਕ ਵੱਡੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕਾਰਨ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਪਰਿਮੇ ਦਾ ਰਾਹ ਦਿਖਾਇਆ। ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੁਆਰਥੀ ਅਨਸਰਾਂ ਤੋਂ ਚੋਕਸ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਗੁਰੂਆਂ ਵਲੋਂ ਦਰਸਾਏ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲਣ।

ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ 'ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਨਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਵਰਗੀ ਸੋਝੀ ਸੋਚਣੀ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਸਵਰਗੀ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣਾ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਗਰੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਲਈ ਸਿੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਗੁਰੂ ਘਰ ਡੈਲਟਾ ਸਰੀ ਵਿਖੇ ਗੁਰਮਤ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਕਥਾ

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸੁੰਦਰ ਜੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮਹਾਂ ਗਿਆਨੀ ਸ੍ਰੀ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਬੇਪਾਰਾਏ' ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਾਂਟੋ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਕਥਾ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਅਜਕਲ ਇਥੇ ਪਧਾਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ ਤੋਂ ਇਕ ਘੰਟਾ ਕਥਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸੰਗਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ੁਭ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਮਾ ਹਮਾ ਕੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਗੁਰੂਘਰ ਵਿਖੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣ

12 ਮਾਰਚ 84 ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਅਕਾਲੀ ਸਿੰਘ ਵਿਖੇ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਲਈ ਕਥਾ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਪਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ 594-6346

ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਅਮੋਠੀ ਦੌਰਾ

ਅਮੋਠੀ — ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਅਮੋਠੀ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਗਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਹਿੰਸਾ ਕਾਰਨ ਗਲਬਾਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਖਰਾਬ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਜਦ ਤਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਗਲਬਾਤ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 217 ਕਤਲ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਪੁਜਾਰੀ ਨੇ ਇਥੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 1983 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 124 ਕਤਲ ਹੋਏ ਅਤੇ 1983 ਵਿਚ ਹੀ ਸਵਾ ਚਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਡਾਕਿਆਂ ਕਾਰਨ ਲੁੱਟੇ ਗਏ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਝਗੜੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਲ 217 ਕਤਲ ਹੋ ਚੁਕੇ ਹਨ। 14 ਤੋਂ 22 ਫਰਵਰੀ, 1984 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 22 ਦੱਸੀ।

ਇਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਬਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚੋਂ ਗਏ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗ ਸਕਿਆ।

ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਦਾ ਵਫ਼ਦ ਮਿਲਿਆ

ਜਲੰਧਰ — ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਲੀਗ(ਪੰਜਾਬ) ਜ਼ਿਲਾ ਜਲੰਧਰ ਦਾ ਇਕ ਵਫ਼ਦ ਸੈਂਟਰਲ ਅਫੀਸਰ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਤੇ ਸਬ-ਏਰੀਆ ਜਲੰਧਰ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਇਕ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਭੇਂਟ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਵਿਚ 1973 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਏ ਫੌਜੀਆਂ ਵਿਚ ਫੈਲ ਰਹੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਇਹ ਰੋਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚੀਫ ਆਫ ਆਰਮੀ ਸਟਾਫ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਲੀਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਮੇਜਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ ਨੇ ਦੱਸੀ ਹੈ।

ਪਾਕਿ ਐਟਮ ਬੰਬ ਦੇ ਇਕ ਕਦਮ ਹੋਰ ਨੇੜੇ ਦੇ ਉੱਚ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪਾਕਿ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਹਵਾਲੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਪਣੇ ਕਾਹੂਤਾ ਐਟਮੀ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਭਰਪੂਰ ਬਣਾਏ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਨਾਲ ਐਟਮੀ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਇਕ ਕਦਮ ਹੋਰ ਨੇੜੇ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਪਾਕਿ ਵਿਗਿਆਨੀ ਡਾ: ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਿਰ ਖਾਨ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਟੀਮ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪਲਾਂਟ ਚੋਰੀ ਫਿਪੋ ਲਿਆਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਕਿ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਛੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਦਮ ਰਖ ਲਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਜੇਹੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹੁਣ ਹੋਰਾਨਕੁਨ ਕਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਦਸੰਬਰ ਵਿਚ ਡਾ: ਖਾਨ ਨੇ ਇਕ ਪਾਕਿ ਐਡੀਟਰ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, "ਸਤਾਂ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਮੈਂ ਉਹ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕੁਝ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਹਾਲੈਂਡ ਵਰਗੇ ਉਨਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ 20-20 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਦੋ ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਨੀਦਰਲੈਂਡ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ ਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਭਰਪੂਰ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦਾ ਇਕ ਕੰਜੋਰਸ਼ੀਅਮ(ਨੀਦਰਲੈਂਡ) ਉਤੇ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਡਾ: ਖਾਨ ਏਸੇ ਕੰਜੋਰਸ਼ੀਅਮ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਦਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿ: ਖਾਨ ਨੇ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਢੰਗ ਇਥੋਂ ਹੀ ਚੋਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਡੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਡਾ: ਖਾਨ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਸੁਣਾਈ ਸੀ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਜ਼ਿਆ-ਉਲ-ਹੱਕ, ਜਿਹੜੇ ਡਾ: ਖਾਨ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੇ ਦੋ ਸੀਨੀਅਰ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਅਕਬਰ ਅਲੀ ਤੇ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਅਨਾਸ ਅਲੀ ਨਵਾਬ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਡਾ: ਏ. ਕਿਊ. ਖਾਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ। ਡਾ: ਖਾਨ ਦਾ ਪਰੋਗਰਾਮ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਐਟਮੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਡਾ: ਖਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਹੂਤਾ ਪਲਾਂਟ ਵਿਚ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ 90 ਫੀਸਦੀ ਤਕ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਐਟਮ ਬੰਬ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਭਰਪੂਰ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਮੁਢਲੀ ਲੋੜ ਹੈ।

Mission Country Foods Ltd.

ਮਿਸ਼ਨ ਕੰਟਰੀ ਫੂਡਜ਼ ਲਿਮ:

Ph. 826-0217 462-9721

"Behind The Post Office"

Grade 'A' Fresh Chicken 4 to 8 lbs.

ਗਰੇਡ 'ਏ' ਤਾਜ਼ਾ ਚਿਕਨ 1.18 (2.60 kg.)

Bananas (KG .64) LB. .29
ਕੇਲੇ

ਔਰਿੰਜ ਜੂਸ - ਸਨੋ ਕੈਪ ਫਰੋਜ਼ਨ 12½ oz. Tin (355 g.)

.69

ਰੋਜ਼ਰਜ ਆਟਾ ਗੋਲਡਨ ਐਵਾਰਡ
ਵਾਈਟ 10 kg. 3.99

ਔਰਿੰਜ ਜਾਂ ਸੈਲਰੀ (KG .73) LB. .33

ਇਹ ਕੀਮਤਾਂ ਮਾਰਚ 10 ਤੱਕ ਹਨ

ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਤੱਕ 9 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 9 ਵਜੇ ਤੱਕ

ਸਨਿਚਰਵਾਰ 9 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ

ਐਤਵਾਰ : 10 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 5 ਤੱਕ

ਸਟੋਰ ਕੂਪਨ

ਫੋਰਮੋਸਟ ਦੁੱਧ Foremost Milk
4 Litre Bag.

2.49

ਇਕ ਕਸਟਮਰ ਮਗਰ ਇਕ ਕੂਪਨ

Limit One Per Customer

Coupon Expires March 17/84

ਕੂਪਨ ਐਕਸਪਾਇਰ ਮਾਰਚ 17/84

ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੇਪਾਰਾਏ ਵਾਲੇ

Real Plumbing & Electrical Supply

7211 Main St.(at 56th Ave.)
VANCOUVER, B.C. V5X 3J3

* Sales & Service

* Plumbing

* Heating

* Electrical Hot Water Ta

* Ceramic Tiles Installat

Do-It- Yourself

* We repair fridges & stoves

Satwinder Reehal

Ph. 324 - 7066

ਧਾਰਮਿਕ

ਦਰਪਣ

ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ

ਕਿਸਤ ਪੰਜਵੀਂ

ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰ

ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ (ਮੈਨੀਟੋਬਾ)

ਨਿਰਭਉ

ਓਅੰਕਾਰ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ, ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਭਉ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਸਰਵ-ਉੱਚ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਡਰ ਹੋ ਵੀ ਕਿਸ ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਨਾ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਜੀਵ ਹੋਂਦ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਖ, ਇਸਤਰੀ, ਵੈਦ ਦੈਤ, ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਆਦਿ, ਸਭ ਉਸ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਜੀਂਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਅੱਗੇ ਸਿਰ ਝਕਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ, ਓਅੰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਭਉ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਬੜੇ ਥੋੜੇ ਪਰ ਉਦਰ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ, ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ:

ਤਿਸੁ ਤੇ ਉਪਰਿ ਨਾਹੀ ਕੋਇ।
ਕਉਣੁ ਡਰੈ ਡਰੁ ਕਿਸ ਕਾ ਹੋਇ।

(842 : 10)

ਨਿਰਵੈਰ

ਓਅੰਕਾਰ ਪੁਰਖ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਸੰਪੂਰਨ ਸ਼ਾਸਕ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਕੋਈ ਜੀਵ ਉਸ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰ, ਉਸ ਦਾ ਕੁਝ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨਿਰਾਲੇ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਜੀਵ ਜੰਤ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਵੈਰ-ਵਿਰੋਧ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਭ ਜੀਵ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਬੱਚੀ ਪ੍ਰਤੀ ਕੀ ਕਦੇ ਵੈਰ ਦਾ ਭਾਵ ਉਤਪੰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਸੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਹਾਨ ਪੁਰਖ, ਈਰਖਾ-ਦੁੱਖ, ਵੈਰ-ਵਿਰੋਧ, ਘਿਰਣਾ-ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਿ ਦੇ ਸਭ ਨਿਖੇੜਾਤਮਕ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੁਕਤ ਹੈ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਆਈਲੈਂਡ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਡੰਕਨ ਵਲੋਂ

ਅਪੀਲ

ਡੰਕਨ ਵਿਖੇ ਨਵੇਂ ਬਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੇ ਨਮਿਤ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ।

ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਦਾਸ
ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸਕੱਤਰ

ਆਈਲੈਂਡ ਡੰਕਨ ਦਾ ਪਤਾ
V.I. SIKH CULTURAL SOCIETY
P.O. BOX 136
DUNCAN, B.C. V9L 3X1

ਸ਼ਾਤਰ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲੈ ਲਿਆ ਕਿ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰ, ਜੀਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਬੇਲਾਗ ਹੋ, ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੁਕਰ ਤੇ ਜਾ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਗੱਲ ਠੀਕ ਮੰਨ ਲਈ ਜਾਏ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਵਿਚ, ਕਰਤਾਰ ਇਕ ਬੇਹਿਸ, ਬੇਦਰਦ ਅਤੇ ਕਠੋਰ ਜੇਹਾ ਪੁਰਖ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਸੁਖਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਦੰਡ ਵੀ ਦੇਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਲੋੜ ਪਵੇ, ਤਾਂ ਸਮੂਹ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਦਾ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਅਸਾਧ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਹਿੰਸਕ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਦਾ ਸਵਾਇਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੱਸਿਆ ਹੈ:

ਅਸੁਰ ਸਧਾਰਣ ਰਾਮੁ ਹਮਾਰਾ। (1028 : 18)

ਏਸੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਵਾਕ ਹੈ:

ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਚਾ ਅਸੁਰ ਸੰਘਰਾਣੁ।

ਗੁਰ ਕੇ ਸਬਦਿ ਭਗਤਿ ਨਿਸਤਾਰਣੁ।

(1056 : 2)

ਉਹ ਸੱਚਾ ਮਾਲਕ ਬੁਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਦਾ, ਅਤੇ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ, ਸ਼ਬਦ(ਦੀ ਕਮਾਈ) ਰਾਹੀਂ, ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ।

ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਜਿੱਥੇ ਨਿਰਵੈਰ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਉਹ ਘਾਤਕ ਜਾਂ ਕਾਤਲ ਵੀ ਹੈ ਸ਼ਾਤਰ ਨੂੰ, ਇਹ ਇਕ, ਸਵੈ-ਵਿਰੋਧੀ ਕਥਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਏਥੇ ਸਵੈ-ਵਿਰੋਧਤਾ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਹੈ ਨਹੀਂ। ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵੈਰ ਦੇ ਭਾਵ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ, ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ, ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ, ਘਾਤਕ ਦਾ ਰੋਲ ਅਪਨਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ, ਇਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦਾ ਸਿੱਟਾ, ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ ਉਲਟ-ਪੁਲਟ ਅਤੇ ਬਲਗੀਣ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਕਲੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਐਸੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੁਭਵਾਨ ਅਤੇ ਤਰਸਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ, ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਮੁਵ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋ?

ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਜਰੂਰ ਦੱਸੋ।

ਚਿੱਠ ਨੰਬਰ

ਪੁਰਾਣਾ ਪਤਾ

ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਮੀ

ਕਾਰਨ ਕੈਂਸਰ

ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੂਰਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ,

ਸਥਾਨਕ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰੂਪ ਦੇ ਦੀ ਕਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਅਧੂਰਾ ਹੀ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਰੀਜ਼ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਸਮਾਨ ਪੂਰਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹਨਾਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕੈਂਸਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਡਾਕਟਰ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਲੋਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ

ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਹਮਦਰਦ ਹੋਰ ਕੋਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਅਸਤਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ, ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੌੜੀ ਦਵਾਈ ਪਿਆਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਮਾਂ ਉਪਰ, ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮੰਦ ਭਾਵਨਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਇਕ ਡਾਕਟਰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਸ਼ਟਦਾਇਕ ਟੀਕੇ ਲਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰਾਂ ਦਾ ਚੀਰ-ਫਾੜ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਸੁਭਵਾਨ ਮਨੁੱਖ ਉਸ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਉਪਰ ਫੁਰੀ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਕਰਮ ਵਿਚ ਵੈਰ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦਾ। ਏਹੀ ਗੱਲ, ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਕ੍ਰਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਾਧ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਸਜਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੰਸਾਰਕ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੁਅੱਛ ਅਤੇ ਸਭਲ ਰੱਖਣਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਕੇਵਲ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸੁਅੱਛਤਾ ਅਤੇ ਸੁਅਸਤਾ ਦੀ ਖਾਤਰ, ਨਿਰਵੈਰ ਓਅੰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੈਤਿਕ ਰੋਗੀਆਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

(ਚਲਦਾ)

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ

ਚੰਦੇ ਦਾ ਫਾਰਮ

SUBSCRIPTION FORM

To

The Canada Darpan
P.O.Box. 67344, STN. 'O'
VANCOUVER, B.C.
CANADA V5W 3T1

Phone (604)321-6360

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as
my Subscription for the year(s)..... I may be
sent the newspaper at the following address :

Name.....

Address.....

City.....

Province.....

Postal code.....

PHONE.....

One Year .....20 dollars

Two Year .....35 dollars

Three year .....50 dollars

Life membership.....200 dollars

ASIA.....80 dollars(a year)

U.S.A. ....25 dollars(a year)

Europe .....80 dollars(a year)

Africa .....80 dollars(a year)

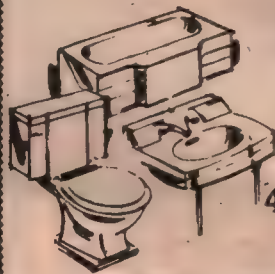
DO YOU NEED PLUMBING OR
ELECTRICAL SUPPLIES AND SERVICE FOR
NEW HOMES OR FOR RENOVATIONS

WE DO NEW HOME PLUMBING ALSO

CONTACT:

PAUL'S

PLUMBING &
ELECTRICAL
SUPPLY

4774 Main Street, (At 32nd.)

Vancouver, B.C.

PH: 872-3118 (Supply)

872-7227 (Service)

"Free customer parking at rear" OPEN SUNDAYS

Y.F. Chong & Co.

#1 - 862 E. Broadway, Vancouver,
B.C. V5T 1Y1

ACCREDITED PUBLIC ACCOUNTANTS

MON.-FRI. 8:30 - 7:00 P.M.

SAT. 9:30 - 4:00 P.M.

PERSONAL & CORPORATE
INCOME TAX RETURNS

ਕੇਵਲ 18 ਡਾਲਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਫਾਰਮ
ਭਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੋ।

TELEPHONE : 875-6918

SUNSET PRINTING LTD.

4255 Fraser Street, Vancouver, B.C. V5V 4G1

(604)874-2023

● Bus. Cards

● Envelopes

● Letterheads

● Numbering

● Flyers

● NCR Forms

● Crash Imprints

● Work Orders

● ਬਿਜ਼ਨਿਸ ਕਾਰਡ

● ਲਿਫਾਫੇ

● ਲੈਟਰਹੈੱਡਜ਼

● ਨੰਬਰਿੰਗ

● ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ

● ਐਨ. ਸੀ. ਆਰ. ਫਾਰਮ

● ਕਰੈਸ਼ ਇੰਪ੍ਰੈਂਟਜ਼

● ਵਰਕ ਆਰਡਰ

ਇੰਦਰਾ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਖਿਲਾਫ਼ ਦੇਸ਼ ਭਰਾਤ ਹਾਲ ਵਿਚ ਪਬਲਿਕ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ

3 ਮਾਰਚ 1984 ਦਿਨ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਦੇਸ਼ ਭਰਾਤ ਹਾਲ ਵਿਚ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਨੰਗੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਖਿਲਾਫ਼ ਇਕ ਪਬਲਿਕ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਚਾਈ ਸੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਸਾਥੀ ਹਰਦਿਆਲ ਬੈਂਸ, ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ-ਲੈਨਿਨਵਾਦੀ) ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਤਕਰੀਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਅਤੇ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਨੰਗੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਬਾਰੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘੱਲ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ, ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਦੁਸ਼ਮਣ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਤੇ ਵੱਡੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ, ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੀ ਏਕਤਾ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਤਕਰੀਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਥੀ ਹਰਦਿਆਲ ਬੈਂਸ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤੇ।

ਆਪਣੀ ਤਕਰੀਰ ਵਿਚ ਸਾਥੀ ਹਰਦਿਆਲ ਬੈਂਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਇਸ ਵਲੋਂ ਭੜਕਾਏ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤਾਂ ਵਲੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਭਿਆਨਕ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੁਝ "ਅਤਿਵਾਦੀ" ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ "ਅਤਿਵਾਦੀ" ਉਹ ਅਨਸਰ ਹਨ ਜੋ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟੀ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਵੋਟਾਂ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਨਕਸਲਵਾੜੀ ਮਹਾਨ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਵੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਹਕੂਮਤ "ਅਤਿਵਾਦੀ" ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੱਸ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਥੀ ਬੈਂਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਜੋ ਵੱਡੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਹੈ, ਜੋ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਸਮੇਂ ਹਕੂਮਤ ਕੁਝ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਦੱਸ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਮਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਸਾਬਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਥੀ ਬੈਂਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਹਕੂਮਤ ਹੈ ਜੋ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਫਿਲਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਕੂਮਤ ਵਲੋਂ ਕੁਝ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਅਸਲੀਅਤ ਤੇ ਪਰਦਾ ਪਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਦਾ ਇਕ ਹਥਿਆਰ ਹੈ ਜੋ ਲੁੱਟ ਖੁੱਲ੍ਹ ਅਤੇ ਦਾਬੇ ਦੇ ਸਤਾਏ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘੱਲਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਖੜੋਪਾ ਸੱਪ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਤੇ ਆਪਣਾ ਗਲਬਾ ਜਮਾਈ ਰੱਖਣ ਖਾਤਰ ਉਥੇ ਦੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਧਰਮ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਵੰਡੀ ਪਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਬਰਤਾਨਵੀ ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਫਿਰਕੂ ਦੰਗੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੋਏ। ਬਰਤਾਨਵੀ ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੱਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਵਰਤਿਆ। ਅੱਜ ਵੀ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਆਪਣਾ ਗਲਬਾ ਸਭਿਆ ਲੋਟੂ ਢਾਂਚਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਖਾਤਰ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਣ ਹੈ ਕਿ 1947 ਦੀ ਭੂਠੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਫਿਰਕੂ ਨੂੰ ਫਾਹੇ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਾਥੀ ਬੈਂਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਰ ਫਿਰਕੂਆਂ ਨੂੰ ਫਾਹੇ ਲਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਤੇ ਫਾਹੇ ਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੀ ਇਸ ਕੁੱਤਿਆਂ ਵਾਲੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਦਾ ਇਕ ਧੜਾ ਸੈਂਟਰ-ਸਟੇਟ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਲੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਦਵਾਉਣ ਲਈ ਮੋਰਚੇ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕੇ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਕਿਸ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਆਦਿ, ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਥੀ ਬੈਂਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਕਰੀਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਹਕੂਮਤ ਵੱਡੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ, ਇਸ ਵਿਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਭਾਵੇਂ ਤਾਕਤ ਸੈਂਟਰ ਕੋਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਕੋਲ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਦੀ ਲੜਾਈ ਇਸ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਅੱਗੇ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਧੜਿਆਂ ਮਗਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਸਾਥੀ ਹਰਦਿਆਲ ਬੈਂਸ ਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਸੱਨਅਤ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਰਮਾਏ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀਕਰਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਂਦਰੀਕਰਣ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਦਰਮਿਆਨੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਕਿਰਸਾਨ ਵੱਡੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆਏ ਹੋਏ ਨੇ। ਅਤੇ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਆਰਥਿਕ ਸ਼ਕਤ ਦਾ ਬੋਝ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ ਉੱਪਰ ਸੁੱਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹਕੂਮਤ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਦੱਬੀਆਂ ਕੁਚਲੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਘੱਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਜਦ ਇੰਦਰਾ ਹਕੂਮਤ ਨੇ 60,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੌਜੀ ਅਤੇ ਅੰਤਾਂ ਦੀ ਪੁਲਸ ਫੋਰਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਕ ਮਿਲਟਰੀ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਅੰਤਾਂ ਦਾ ਜ਼ੁਲਮ ਢਾਹ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ "ਸੀ" ਪੀ. ਆਈ. ਅਤੇ "ਸੀ" ਪੀ. "ਐਮ" ਦੇ ਨਕਲੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਇਹ ਰੋਲਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਹਕੂਮਤ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ। ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਦੇ ਇਹ ਚੋਲੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਪੁਲਸੀ ਜਬਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਥੀ ਬੈਂਸ ਨੇ ਇਕ ਸੁਆਲ ਦਾ ਜੁਆਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਫੌਜ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਫੌਜ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਆਪ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਵਿਰੁੱਧ ਘੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਥੇਬੰਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਭ ਪੁਆੜਿਆਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਸਰਮਾਏਦਾਰ - ਜਗੀਰੂ ਜਾਬਰ ਲੋਟੂ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਘੱਲ ਰਾਹੀਂ ਅੰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੜਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ 12 ਮਾਰਚ ਤੋਂ 16 ਮਾਰਚ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਤੋਂ 1 ਵਜੇ ਤੱਕ ਇੰਡੀਅਨ ਕੌਂਸਲੇਟ ਜਨਰਲ ਦੇ ਦਫਤਰ ਮੁਹਰੇ ਲਗਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪਿਕਟ ਵਿਚ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ। 18 ਮਾਰਚ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਇੰਦਰਾ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਵਿਰੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਇਕ ਭਾਰੀ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਭ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨ ਪਸੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਗਾਹਕ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿਚ ਨਾ ਰਹਿਣ

ਸ: ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਐਮ. ਬੀ. ਸੁਪਰਮਾਰਕਿਟ ਦਾ ਨਾਂ ਹੀ ਮਾਂਗਟ ਬਰਦਰਜ਼ ਸੁਪਰਮਾਰਕਿਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿਚ ਨਾ ਰਹਿਣ। ਮਾਂਗਟ ਹੋਰਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰੀ ਧਮਾਕੇਦਾਰ ਸੇਲ ਲਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੀਮਤਾਂ ਸਰੀ-ਡੈਲਟਾ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤ ਤੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਆ ਕੇ ਇਕ ਵਾਰ ਸਾਡੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਖਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

Harcharan S. Sanghera

B.A., (Hons.) B.T.

We wish to let everybody know, that Harry, top salesman has rejoined our firm, and is eager to help in matters of real estate.

Call (403)274-9586

COMMISSIONER

FOR

OATHS

HEIN

REAL ESTATE CORPORATION 272-3382

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕੁਝ ਥਾਈਂ ਭੜਕਾਊ ਸ਼ਰਾਰਤਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਉਤੇ ਬੰਬ - ਛੇਆਂ ਹੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਕਰਵਿਓ 'ਚ ਵਾਧਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁਝ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਫੇਰ ਕੁਝ ਸ਼ਰਾਰਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਅੱਗਾਂ ਲਾਉਣ, ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਉਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਥ ਗੋਲੇ ਸੁਟੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਬਠਿੰਡੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸ਼ਰਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗਾਂ ਲਾ ਦਿਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਕਾਬੂ ਪਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਰਫ ਤਾਕੀਆਂ ਫੋਟੀਆਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕੁਝ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਟਾਂਡੇ ਨੇੜੇ ਆਈਆਪੁਰ ਵਿਚ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਉਤੇ ਦੋ ਹਥ ਗੋਲੇ ਸੁਟੇ ਗਏ। ਕਿਸੇ ਪਾਸਿਓਂ ਕਿਸੇ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਕੋਈ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਥੇ ਸੁਟੇ ਦੋਹਾਂ ਗਰਨੇਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੀ ਫਟਿਆ। ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹੱਲੇ ਵਿਚ ਸਵੇਰੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੀ ਇਕ ਚੌਕੀ ਉਤੇ ਇਕ ਹਥ ਗੋਲਾ ਸੁਟਿਆ ਗਿਆ ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਟਿਆਲਾ — ਜ਼ਿਲਾ ਮਜਿਸਟਰੇਟ ਐਸ. ਪੀ. ਸਿੰਗਲ ਵਲੋਂ ਫਿਰ ਕਰਵਿਓ ਲਗਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ।

ਲੁਧਿਆਣਾ — ਇਥੇ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਖਾਵਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਕਰਵਿਓ ਫੇਰ ਲਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਉਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੀ ਬਟਾਲੀਅਨ-67 ਉਤੇ ਸੁਟੇ ਗਏ ਗਰਨੇਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਐਚ. ਈ.-36 ਹੀ ਫਟਿਆ ਦੂਸਰਾ ਨਹੀਂ ਫਟਿਆ। ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੀ ਇਸ ਟੁਕੜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਫਤਵਾਲੀ ਗਲੀ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਇਸ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸਨ ਬਠਿੰਡੇ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਪਤਰਕਾਰ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਵਖ ਵਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਵਫਦ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕਿਹਾ। ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਿਟੀ ਸਕੱਤਰ ਸਾਥੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਘਈ, ਇਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ਹਿਦਰ ਕਪੂਰ, ਅਤੇ ਜ਼ਿਲਾ ਇਕਾ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਨੀ ਨੇ ਵਖ ਵਖ ਪਰਸ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਭਰਾਤਰੀ ਭਾਵ ਵਾਲੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖਣ।

ਇਕ ਹੋਰ ਰੀਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਬਟਾਲੇ 'ਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਗਰੁਪ ਨੇ ਇਕ ਬੱਸ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬੱਸ ਮਸਾਂ ਬਚਾਈ।

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਖਤ' ਆਪ ਪੜ੍ਹੋ ਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਓ

ਜਾਪਾਨ ਸਾੜੀ ਹਾਊਸ ਕੈਲਗਰੀ ਵਿਚ

ਵਧੀਆ ਕਪੜਾ—ਵਾਜਬ ਭਾਅ
ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਟਾਂ, ਸਾੜੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਫੈਬਰਿਕਸ
ਲਈ ਜਾਪਾਨ ਸਾੜੀ ਹਾਊਸ ਪਹੁੰਚੇ
ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਟ ਦੁਪੱਟੇ ਸਮੇਤ
ਵਧੀਆ ਚੋਣ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਦੁਕਾਨ
ਹਫਤੇ ਦੇ ਸੱਤੇ ਦਿਨ ਖੁਲੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ

2, 4602 - 17th Ave. S.E. Calgary, ALTA

Ph.(403)273-6905

Kam Accounting Services

- Income Tax
- Bookkeeping
- Accounting

KAM DHALLA

2707 Main Street(at 11th Ave.)

Vancouver, B.C. V5T 3E9

At

LOYAL FURNITURE

Off: (604)874 - 9855

Res: (604)681 - 6642

ਭਾਰਤ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ? East West Travel Ltd.

ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ

ਸਾਥੋਂ ਹਰ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੀਆਂ
ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

Special for India, Pakistan, Fiji and
West Indies.

Mike Brar

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਟਿਕਟਾਂ
ਲਈ ਆਪਣੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਈਸਟ ਵੈਸਟ ਟਰੇਵਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਜਿਥੇ
ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਭ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਲਕੀਤ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Ph.(403)235-3661

#206-3517, 17 Ave. S.E. Calgary, Alta

T2A 0R5

ਚੰਥਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲਾ

ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ
ਦਾ ਵਕਤ

ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼
ਸਾਡੀ ਏਕਤਾ

ਸਾਡਾ ਘੋਲ
ਸਾਡਾ ਬੋਲ

ਨਸਲੀ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਹਿੰਸਾ ਵਿਰੁਧ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ
ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਦੇ ਖਤਰੇ ਵਿਰੁਧ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ
ਉਨਤੀ ਲਈ!

ਜੁਲਾਈ 29 - ਅਗਸਤ 6
ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬੀ. ਸੀ.
1984

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੁਕਾਬਲੇ

ਖੇਡਾਂ : ਕਬੱਡੀ, ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ, ਭਾਰ ਚੁਕਣਾ
ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਅਥਲੈਟਿਕਸ

ਸਭਿਆਚਾਰ : ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਕਲਾ,
ਸੰਗੀਤ, ਡਰਾਮਾਂ
ਅਤੇ ਲੋਕ-ਨਾਚ

(ਸਾਰੇ ਦਾਖਲੇ 30 ਮਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ)

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ

ਨਸਲੀ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਜੰਗ ਦੇ ਖਤਰੇ ਵਿਰੁਧ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ
ਅਤੇ ਰੈਲੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਕਲਾ, ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਉਤੇ
ਵਿਚਾਰ ਵਿਟਾਂਦਰਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ

ਚੌਥੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮੇਲੇ ਦੀ ਮਹਾਨ
ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਸਭ ਅੱਗੇ ਆਓ!

ਨਸਲੀ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਹਿੰਸਾ ਵਿਰੁਧ ਲੋਕ ਮੋਰਚੇ ਵਲੋਂ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਮੀਜ਼ਬਾਨੀ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਵੈਂਸ ਕਮੇਟੀ (ਜੋ ਪੀਪਲਜ਼ ਫਰੰਟ ਦੀ
ਸੰਬੰਧਤ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹੈ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਪੀ. ਓ. ਬਾਕਸ 4623 ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬੀ. ਸੀ. ਟੈਲੀਫੋਨ : (604) 681- 5020

(ਪੰਨਾ 9 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਨਾਲ ਪਬਲਿਕ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਛੇ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਨਾਲ Job creat ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਹੜਾ unemployment ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਆਦਮੀ, ਉਸਨੂੰ 200 ਡਾਲਰ ਵੀਕ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੋਬ ਮਿਲਣ ਨਾਲ 400 ਡਾਲਰ ਵੀਕ ਦਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਸਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੀ ਹੈ। ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ — ਕੰਵਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਜਿਹੜੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸ ਸਟੇਜ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ? ਕੰਵਰ ਸਿੰਘ — ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਛੱਤ ਪੈਂਦੀ ਹੋਈ ਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ — ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕਦ ਤੱਕ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ? ਕੰਵਰ ਸਿੰਘ — ਇਹ 31 ਮਈ 1984 ਤੱਕ ਪੂਰਨ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ — ਇਹ ਗੁਰੂ ਘਰ ਜਿਸ ਥਾਂ ਉਸਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਰਕਬਾ ਹੋਵੇਗਾ?

ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ — ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 18,000 ਵਰਗ ਫੁੱਟ ਦੇ ਲਗਭਗ ਹੈ। ਬੇਸਮਿੱਟ ਤੇ ਗੈਲਰੀ ਦੇ ਸਮੇਤ ਅਤੇ ਮੇਨ ਹਾਲ ਦੇ ਸਮੇਤ। ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ — ਸ਼ਾਇਦ ਬਰਾਤ ਸਾਹਿਬ ਏਸ ਤੇ ਹੋਰ ਚਾਨਣਾ ਪਾ ਸਕਣਗੇ ਲਾਹੌਰਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾਤ — ਇਸ ਦੀਆਂ total dimensions - 124x60 ਹੈ ਜਿਹੜਾ 7440 ਮੇਨ ਹਾਲ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਵਿਚੋਂ 2000 entrance ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ — ਬਾਕੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਲਈ ਹਾਲ ਹੈ (Congregation Hall)। 2400-2500 ਵਰਗ ਫੁੱਟ ਦੂਜਾ ਫਲੋਰ ਹੈ। ਬਾਕੀ 7440 ਹੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਬੇਸਮਿੱਟ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਏਰੀਆ 17,460 ਵਰਗ ਫੁੱਟ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ — ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਇਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਪੈਸਾ ਤੁਸੀਂ ਨਵੇਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਤੇ ਲਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੀਟੇਬਾ ਤੋਂ ਹੀ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਤੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਵੀ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੈ?

ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ — ਇਹ ਗਿੱਲ ਸਾਹਿਬ, ਵਿੰਨੀਪੈਗ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਕੁਝ 1982 ਵਿਚ ਬੀ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਬੀ. ਸੀ. ਵਿਚ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘੂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗਏ ਸਨ, ਅਸੀਂ ਤਕਰੀਬਨ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ, ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਤੋਂ, ਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਤੇ ਮੋਰਟਿ ਦੇ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਇਹ donation ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। 1983 ਵਿਚ ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਫੋਰ ਕੋਲੋਰੈਡੋਨੀਆ ਗਏ, ਉਥੋਂ ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ ਤੋਂ, ਸਾਨਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਤੋਂ, ਟਰੇਜ਼ਨ ਤੋਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ 16,875 ਡਾਲਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ — ਬੇਦੀ ਸਾਹਿਬ ਇਕ ਗੱਲ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਦੱਸੋਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗ ਸਕੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਕੀ ਕੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣਗੀਆਂ?

ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ — ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੋਥਕਾਰਟ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਆਈਆਂ ਜਿਹਦੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਕਾਫੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ, ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਹਦੇ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਬੈਠੇ, ਪੜ੍ਹ ਸਕਣ। ਪਾਰਕਿੰਗ ਦੀ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅੱਗੇ ਕਾਰ ਪਾਰਕ ਕਰ ਦਈਏ ਤਾਂ ਟਿਕਟ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਮੁਥਾਹਸਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖੇਡਣ ਵਾਸਤੇ ਉਥੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬੀਬੀਆਂ ਦੇ ਬੈਠਣ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿਤੇ ਦੋ ਫੰਕਸ਼ਨ ਹੋਣੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਇਕ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਾਂ। ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਵਾਸਤੇ (ਗੁੰਬੀ ਹੋਰਾਂ ਵਾਸਤੇ) ਕੋਈ ਕੁਆਰਟਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਜੋ ਬਾਹਰੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਤੇ ਮਹਿਮਾਨ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਸਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਵੇਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਆਈਆਂ ਨਵੇਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਏਥੇ ਜੇਹੀ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ। ਉਥੇ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਏਥੇ ਮੈਂ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 2 ਅਕਤੂਬਰ 1983 ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਬਾਡੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਾਸਤੇ ਲੋਨ ਲੈਣਾ, ਏਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਉਤੇ ਲੋਨ ਲੈਣਾ ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿਤੀ। ਜੇਕਰ ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਵੇਚਣਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਵੇਚ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜੇ ਲੋੜ ਪਵੇ ਤਾਂ। ਪਰ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਾਨੂੰ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣੀ।

ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ — ਬਰਾਤ ਸਾਹਿਬ ਜ਼ਮੀਨ ਤੁਸੀਂ ਕਾਫੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਹੈ — 19 ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਿਵੇਂ ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ — ਏਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰੋਗੇ?

ਲਾਹੌਰਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾਤ — ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਥਕਾਰਟ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸਾਨੂੰ ਡਰ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਠੇ ਬਾਹਰ ਸੜਕ ਤੇ ਕਾਰ ਖੱਲੇ ਹੀ ਨਾ ਆ ਜਾਣ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਪਲੇਗਰਾਊਂਡ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਹਾਂ ਪਰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਸੀਂ ਇੰਡੀਅਨ ਹੀ ਹਾਂ - ਇਹ ਮੇਰਾ ਜਾਤੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ — ਇਸ ਲਈ ਲੜਕੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਖੇਡਣ ਵਾਸਤੇ ਬਾਹਰ ਘਲਦੇ ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਥਾਂ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਫੋਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਯੂਥ ਸੈਂਟਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਫਿਊਨਰਲ ਹੋਮ ਹੈ। ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜਨਜ਼ ਵਾਸਤੇ ਬੈਠਣ ਉਠਣ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਉਹ ਕਲੱਬ ਵਿਚ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਫੋਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਫੰਕਸ਼ਨ ਲਈ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਥਾਵਾਂ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ - ਅਸੀਂ 20 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇ ਸਾਰੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਇਕੱਠੀ ਰਹੇ।

ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ — ਏਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਭਲੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸਭ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ। ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ — ਮੈਂ ਸਭ 'ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਸਾਰ' ਸੁਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਚੀਫ਼ ਐਡੀਟਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਡੀਟਰ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਜੋ ਪੱਪਰਾਂ ਵਿਚ ਵਾਦਵਿਵਾਦ ਛਿੜਿਆ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਪੁਚਾਉਣ ਖਾਤਰ ਵਕਤ ਕੱਢਿਆ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਂ ਲਾਹੌਰਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾਤ, ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਬਰਾਤ ਤੇ ਕੰਵਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ।

ਦੋ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੰਨਿਆਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਗੁਰੇਵਾਲ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨ ਲਈ ਦੋ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੰਨਿਆਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਕ ਲੜਕਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇਮੀਗਰੇਂਟ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਪੁਛ ਗਿੱਛ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਕਰੋ।

(ਪੰਨਾ 4 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਬਨਾਮ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ.

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਦੇ ਆਪਸੀ ਤਨਾਓ ਦੀ ਇਕ ਝਲਕ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚੋਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਉਤੇ ਚਲੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸਮੇਂ ਵੇਖਣ ਲਈ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਲਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਰਾਤ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਪੁਲੀਸ ਅਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਅਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਫਿਊ ਲੱਗਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ। ਰੋਕਣ ਸਮੇਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਖਿਚਾਧੂਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਝੜਪ ਵਿਚ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਪੱਗ ਲਥ ਗਈ ਇਹ ਪੱਗ ਡਿਗਦੇ ਹੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚੋਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਉਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਵਾਛੜ ਪੈ ਗਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਭੱਜ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਛੱਤਾਂ ਉਤੇ ਪੰਜੀਸ਼ਨਾਂ ਲੈ ਲਈਆਂ ਅਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਇਸ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਦੇ ਆਈ. ਜੀ. (ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ) ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ ਖੁਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ — ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ — ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਵਲੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਉਪਰੰਤ 'ਵੱਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ' ਵਾਪਰ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਦਾਖਲ ਨਾ ਦਿੰਦੀ। ਇਹ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਦਾਖਲ ਕੀ ਸੀ — ਭਿੰਡਰ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਨਾ — ਪਰ ਟੋਹੜਾ ਦਾ ਫੋਨ ਉਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੀਆਂ ਟੁਕੜੀਆਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹਟਾਈਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਹੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ ਦੀ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੀਆਂ ਟੁਕੜੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਦੂਰ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ — ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸੋਨੀ ਨੇ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਉਤੇ 'ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਦਾਅਪੇਸ਼' ਨਾਲ ਮਾਮਲਾ ਟਾਲਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਬੰਦ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਵਿਚਕਾਰ ਤਨਾਓ ਹੋਰ ਤਣ ਗਿਆ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਹਰਚੋਵਾਲ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸਿਪਾਹੀ ਮਾਰ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਨਹੀਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਹੈ — ਇਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਇਕ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਨਾਓ ਵਿਚ ਫਸ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਤਿਵਾਦ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਰੰਗ ?

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਵਖਰੀ ਕਤਾਰਬੰਦੀ ਇਹ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਤਨਾਓ ਹੋਰ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਖੁਲ੍ਹਾਮ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਉਤੇ ਤਿਖੇ ਚਲੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਚ ਹੋਈ ਆਪਣੀ ਇਕ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦਲ ਦੇ ਕੁਝ ਆਗੂਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਅਤੇ ਰਵੀਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੂੰ ਤਾਂ ਦਲ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਥ ਦੇ ਆਗੂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੂਰੇ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਲ ਦੀ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣ। ਇਸ

ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਭਰਪੂਰ ਸਿੰਘ ਬਲਬੀਰ ਅਤੇ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਭਾਸ਼ਣ ਕੀਤੇ, ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਵਿਚ ਦਲ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀ ਅਤੇ ਬੁਢੀ ਹੋ ਗਈ ਕਹਿ ਕੇ ਪਾਸੇ ਹਟਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਵੀ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਛੋਟੀ ਹੀ ਆਪਣਾ ਨਵਾਂ ਪਰੋਗਰਾਮ ਦੇਣਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਮੋਰਚਾ ਨਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ 26 ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਵੇਲੇ, ਜਦੋਂ ਦਲ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿਚ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲੀਆਂ ਸਨ, ਇਹ ਕਹਿ ਚੁਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਪਰੋਗਰਾਮ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ — ਹੁਣ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਲ ਦੇ ਗਰਮ ਧੜੇ ਨੇ ਪੱਕਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਲ ਦੇ ਨਰਮ ਧੜੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਲਗਾਓ ਨਹੀਂ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਲ ਦੇ ਨਵੇਂ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਅਕਾਲੀ ਤਬਕੇ ਵਿਚ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਦਲ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ - ਉੱਥੇ ਵੀ ਦਲ ਦੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਤਾਕਤ ਏਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਟੱਕਰ ਲੈ ਸਕੇ। ਭਾਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਲੋਹਾ ਲੈਣ ਲਈ ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਵਿੰਗ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਜਥੇਬੰਦੀ ਅਜੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕੀ — ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਅਤਿਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਬਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਬਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪਿੱਛੋਂ ਹੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਛੱਡ ਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਆਉਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚ ਤਨਾਓ ਆਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚੋਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਉਤੇ ਹੁਣ ਚੱਲੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਇਸ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨਾਲੋਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਭਾਵੇਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਕੋਲ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰਾ ਇਸ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਆਪਾਂ ਕੋਈ ਐਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਿਨ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਰੰਗ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੀ। ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਜਦੋਂ ਬਾਰ ਬਾਰ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁਣ ਬਲ ਚੁਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਵੀ ਨਿਖੇੜਾ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਹੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਕੇ ਛੁਟਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅੰਦਰੋਂ ਗੋਲੀ ਚਲੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਹਰੋਂ ਭੜਕਾਹਟ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਚਲੀ ਹੈ — ਵੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਕੋਈ ਲਗਾਓ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹਲਕੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਿੱਧੇ ਤੜਨ ਦਾ ਵਾਰ ਵਾਰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਗਰੁੱਪਬੰਦੀ ਹੈ — ਅਸਲ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇਕ ਰੰਗ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦ ਨਾਲੋਂ ਨਿਖੜ ਕੇ ਦੂਜੇ ਰੰਗ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦ ਵਲ ਮੁੜਿਆ ਹੈ। ਓਪਰੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਰੰਗ ਕੁਝ ਵਖਰਾ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਕੈਲਗਰੀ ਵਿਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਤੇ ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ

ਨਰਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮਲਿਕ

Narinder N. Malik

Barrister, Solicitor & Notary

ਜਾਇਦਾਦ, ਮਾਰਗੇਜ਼, ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮ, ਐਰੀਡੇਵਿਟ, ਤਲਾਕ ਆਦਿ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ

#202, 634 - 6th Ave. S.W.
CALGARY, ALBERTA T2P 0S4

Ph.(403)263-1300

ਸੁਰਜੀਤ ਰਾਮਪੁਰੀ ਅਭਿਨੰਦਨ ਸਮਿਤੀ

ਵਿਸ਼ਾ :— ਸਮੂਹ ਲੇਖਕਾਂ/ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ

ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ,

1. ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਅਤਿਅੰਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਰਾਮਪੁਰੀ, ਸੁਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀ ਤੇ ਵਿਦਿਆਵੇਤਾ ਨੂੰ 'ਸਮਿਤੀ' ਵੱਲੋਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ 58ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਉਪਰ, ਇਕ ਅਭਿਨੰਦਨ ਗ੍ਰੰਥ ਭੇਟਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਮੂਹ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰਜੀਤ ਰਾਮਪੁਰੀ ਦੀ ਕਾਵਿ-ਕਲਾ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵ, ਵਿਚਾਰ, ਰੇਖਾ-ਚਿਤਰ, ਦੋ ਫੁੱਲ ਸਕੇਪ, ਲਿਖਕੇ ਸਾਨੂੰ 31 ਮਾਰਚ 1984 ਤੱਕ ਭੇਜ ਦਿਤੇ ਜਾਣ।

2. ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗ੍ਰੰਥ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਛਾਪਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਮੂਹ ਲੇਖਕ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸੌ ਰੁਪਏ (Rs. 100/-) 31 ਮਾਰਚ ਤਕ ਭੇਜਣ ਦੀ ਖੋਚਲ ਕਰਨੀ। ਪ੍ਰੀਤ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਕੀਮਤ 50/- ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ 'ਸਮਿਤੀ' ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਅਤਿ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਹਿਤ
ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

H.S.D.

C/o CANADA DARPAN
P.O.BOX 67344 STN. 'O'
Vancouver, B.C. V5W 3T1

Supreme Business Services

ਛੋਟੇ ਬਿਜ਼ਨਿਸਾਂ ਲਈ ਲੋੜਾਂ

ਮੁਤਾਬਕ ਪੂਰਾ ਪੈਕੇਜ

- ਬੁਕ ਕੀਪਿੰਗ
- ਟੈਲੀਫੋਨ ਜਵਾਬ
- ਰੀਸੈਪਸ਼ਨਿਸਟ ਤੇ ਸੈਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ
- ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਆਫਿਸ
- ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਪੇਪਰ ਭਰਨੇ
- ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ

ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਲਈ :

ਐਬਟਸਫੋਰਡ

852-4703

Locations:

3 - 22336 Lougheed Hiway
Maple Ridge, V2X 2T42586 Cyril Street
Abbotsford, V2S 5V2

ਮੈਪਲ ਰਿਜ

463-5128

ਮਿਸ਼ਨ

826-1884

7340 Horne Street
Mission, V2V 3Y6

ਵਿਆਹ, ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ
ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਯਾਦ ਰੱਖੋ
ਵਿਨੀਪੈਗ ਵਿਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਨਾਂ
ਡੀ. ਕੇ'ਜ਼ ਹਾਊਸ ਆਫ ਰਿਬਜ਼

RIAR'S
DK's
HOUSE
OF
RIBS

451 PORTAGE AVENUE, WINNIPEG - PH. 942-7094

ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੁਆਦੀ ਖਾਣੇ, ਐਪੀਟਾਈਜ਼ਰ, ਚਿਕਨ
ਕਰੀ, ਚਿਕਨ ਕੋਰਮਾ, ਚਿਕਨ ਮੁਗਲਈ, ਚਿਕਨ ਮਸਾਲਾ,
ਤੰਦੂਰੀ ਚਿਕਨ -

ਡੋਸਾ, ਬੰਬੇ ਸਟਾਈਲ ਥਾਲੀ — ਗੱਲ ਕੀ ਜੋ ਚੀਜ਼ ਮੰਗੋ
ਮਿਲੇਗੀ ਫੋਨ: 942-7094 ਪਾਲ ਰੀਆੜ -